

Quán Ven Đường có trọn bộ 190 số, mời vào xem tiếp

SỐ 180 — NAM THU NAM

THU SAU 27 MARS 1936

PHONG

xã hội và phong

TUAN BAO RA NGAY THU SAU

GIA BẢN
7 XU
7 =

TRÍCH Ở « ÍCH HỮU TUẦN BÁO » SỐ 3
« ...Nói rồi liền nhả phi-kiem ở trong miệng ra, quả nhiên con chim ưng trúng phải phi-kiem, lập tức rơi xuống đất »

Vũ Đinh Lồng tiên ông, Tân Dân Động, hạ sơn phun đồi phi kiếm Ich-Hữu thắn và T.T.T.B. thắn để truy đặc giả.

TỪ NHỎ ĐẾN LỚN

ÔNG HUYỆN TÂN KHOA...

TÂN NHÂN VẬT

O Hanoi có ông huyện tạp hóa. Ở Huế, lẽ tất nhiên là không chịu kém. Vì thế cho nên mới này nỗi ra ông huyện tân vàng.

Ông ấy họ Nguyễn, tên là Trần, người làng La - qua, phủ Diên - bắng, tỉnh Quảng-nam. Thủa nhỏ sinh ra đã có tài: mới ra đời đã biết bú, đầy tuổi tôi đã biết ăn cơm. Lớn lên đi học, thông minh lạ thường: ngoài hai mươi tuổi đã làm tới chức thừa phái. Thật là một nhân tài của nước Nam ta vậy.

Năm bính-tí, tháng hai, — tôi không dám dùng chữ nôm sợ nôm na cha mách quê, làm giảm giá trị của ông ta đi — ông Nguyễn Trần thấy nhà vua yết bảng cầu hiền — bèn ra ứng thí kỳ thi tri huyện.

Ông đỗ. Cả nước Nam lấy làm hân hạnh. Cả thế giới lấy làm hân hạnh. Cho đến ông Nguyễn Trần cũng lấy làm hân hạnh.

Ông bèn vinh quai báu tồ. Nhưng, đáng giận thay, dàn làng ông lại không lấy làm hân hạnh. Không lấy làm hân hạnh, mặc, ông bắt họ lấy làm hân hạnh vậy.

Ông bèn bắt làng rước. Làng đem lọng xanh, ông không chịu đi, nắng nặc đòi cho được lọng vàng như khi còn bé ấm, ông đòi ăn vây.

Làng không có lọng vàng, đành phải vác tàn vàng ra, «quan lớn» mới lâm nhầm gặt dầu: ta đây nào phải ai đâu mà rằng.

Rồi tàn vàng che đầu xanh, cò cò, trống trống, chiêng chiêng, lễ rước thật là long trọng, hơn cả hồi cò sơ, rước ông trạng Lợn về làng...

Tin ấy đến tai quan tỉnh, quan tỉnh đòi làng khai, bầm, báo, cả ông huyện long vàng cũng bị lôi thôi, vì tự tiện bắt làng rước sách không trình cho quan địa phương biết...

Nhưng, không sao, đối với những ông học mới mà óc chỉ lăm lăm bảo tồn những quốc tuý quốc hồn, thì ai chẳng nắc nở khen như trong viện bảo-tàng người ta nắc nở khen bộ xương của người thượng cổ vậy.

LOCARNO

HỦ-TUỐNG họ Mút còn đương hung hăng đem trái phá và hơi ngạt đến nước Á để cho bọn dân đen biết mùi văn minh, thì thủ tướng họ Hitler đứng lên sé hòa ước Locarno.

Theo hòa ước ấy, nước Đức, nước Bỉ và nước Pháp không được xâm lấn

địa phận của nhau, như đã định trong hòa ước Versailles. Nước Đức không được lập pháo đài ở phía đông sông Rhin, là sông chia địa giới Pháp và Đức, trong khoảng 50 cây số. Nước Đức cũng không được đem binh đội đến đóng trong khu đất ấy.

Nhưng mồng bảy vừa qua, thủ tướng họ Hitler đã thông tin cho sứ thần các nước biết rằng thủ tướng hủy bỏ hòa ước Locarno. Rồi, lập tức, thủ tướng ra lệnh cho quân đội đến chiếm giữ khu đất kia.

Như vậy, ai không bảo là họ Hitler muốn chiến tranh. Nhưng không. Thủ tướng họ Hitler vẫn yêu hòa - bình như thường.

Thủ tướng công bố cho mọi người đều biết rằng nước Đức sẵn lòng vào hội Quốc Liên lo việc hòa - bình thế giới, nếu hội bỏ hòa ước Locarno, chia cho Đức ít thuộc địa và để Đức đem quân chiếm khu đất triệt binh kia... Nghĩa là nếu hội Quốc Liên làm theo ý của Đức thì Đức bằng lòng lo việc hòa - bình thế giới, nếu không thể thì đến chiến tranh là cùng...

HỘI QUỐC LIÊN

NƯỚC Pháp và nước Bỉ đã đem việc này ra trước hội Quốc Liên. Thấy tình thế nghiêm trọng, hội viên hội Quốc Liên bỏ bờ hồ Genève chạy sang Luân - đôn bàn định. Nước Pháp thì khăng khăng không chịu nói truyện với Đức, nếu Đức không tạm rút quân đóng ở miền Rhénanie — là nơi triệt binh — Còn nước Đức thì nhất định muốn nói truyện với Pháp trước khi rút binh. Anh ở giữa, muốn cho êm thầm, viết giấy xin Đức tạm rút một ít quân đi. Nhưng Đức không chịu. Mà Pháp cũng không chịu.

Rồi không biết bên nào chịu trước. Nếu cứ vậy, thì tất nhiên ở Rhénanie, thiên hạ sẽ thấy tầu bay, xe tăng, trại phá và hơi ngạt làm việc cho sự hòa - bình, cho văn minh của thế giới.... Cũng như bây giờ bên Đông Phi và ở Mông-Cô, hơi ngạt và trái phá làm việc cho sự hòa - bình thế giới vậy.

ĐẾ THIÊN ĐẾ THÍCH

Ai cũng biết tiếng chùa Đế thiên Đế thích ở Angkor bên Cao-mèn.

Một công trình vĩ đại, lộng lẫy của một dân tộc bị tiêu diệt, một dấu tích của cả một thời đại còn lại ở giữa chốn rừng hoang....

Gần đây, một nữ họa-sĩ người Mỹ, cô Lucile Douglas, chết đi, để lại tờ di chúc nhờ người bạn đem hỏa táng thân mình, rồi lấy nǎm tro tàn đem sang rắc khắp thành Angkor.

Bây giờ, nǎm tro tàn ấy đã tung lên như bụi lẩn với cỏ cây, đất đá của chùa Đế thiên, Đế thích rồi. Ý giả có quá yêu phong cảnh ấy, nên muốn cõi mãi với non sông ấy chăng?

Nhưng phiền một nỗi, lúc sinh thời, cô lại không ở đây... cô lại sống ở bên Mỹ.

Dẫu sao, gương cô Douglas cũng đáng để cho nhiều danh nhân của ta noi theo. Ông Nguyễn tiến Lãng chết đi, chắc sẽ hỏa táng để nǎm tro tàn rắc ở mạn sông Hương, nếu không rắc ở phủ Toàn quyền. Ông Nguyễn Hữu Túy sẽ nhờ người đốt xác chung với bài diễn thuyết thi tri huyện rồi đem rắc vào ruộng đậu. Cây đậu lên chắc tốt lắm, nhưng phiền một nỗi về sau hạt đậu toàn là hạt đậu dọn cả.

TÚ LY

"PHU MÃU CHI DÂN"

CHI NGHỆ CHI CA TUNG

NÉU tôi là ông huyện tạp hóa Nguyễn-hữu-Túy, át tôi dùng câu chữ nho thâm thúy ấy. Ngất tôi không được — và cũng không muốn được cái hân-hạnh ấy. Cho nên tôi xin nói một cách nhà quê, dốt nát rằng: khen nghe làm quan.

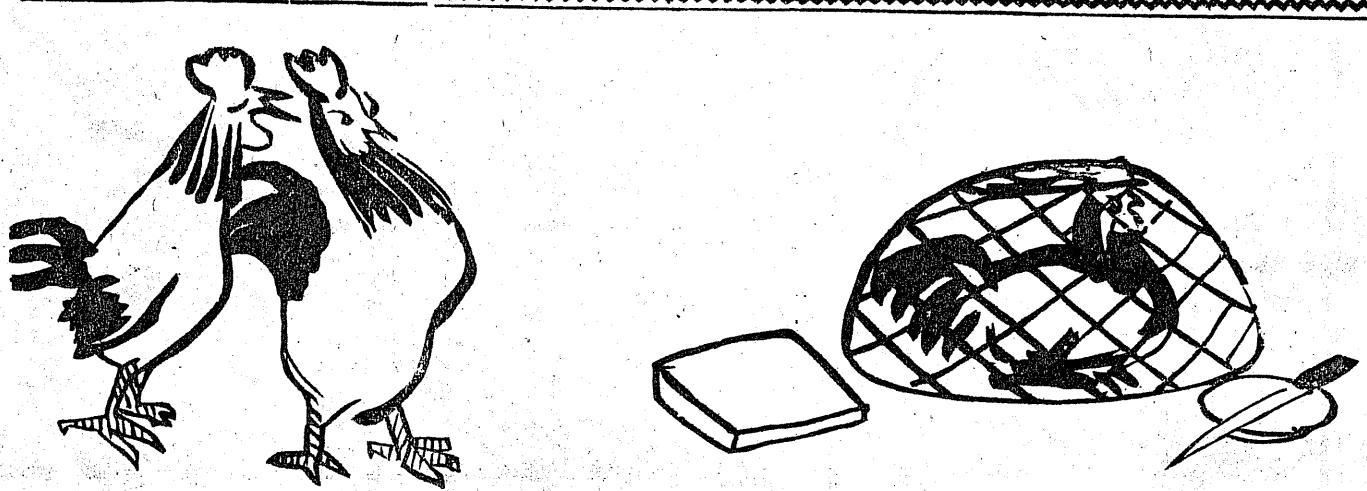
Khen nghe làm quan, là vì tôi muốn phá tan một mối hiềm nghi: có người bảo chúng tôi cái gì cũng chê bai.

Không! nhất định không! chúng tôi cũng biết khen. Chúng tôi cũng muốn khen. Chúng tôi sẵn lòng đợi người ta chỉ cho biết những ông quan nào thanh liêm, thờ một lý tưởng cao thượng, thành thực đem hết tài lực ra làm việc cho mình, để mà khen, mà nức nở khen. Chúng tôi còn đợi ông Phạm-lê-Bồng nói cho biết...

Hiện giờ, ông ấy chưa nói cho biết, thì sênh nồi vó rẽ, muốn tỏ ra rằng chúng tôi cũng biết khen, chúng tôi xin nói lớn rằng ông Sa-la-Vanh Trưởng, ông tạp hóa Tuý... có tài, có tài niu được cái bằng tri huyện vậy.

Chúng tôi mới khen có rứa đó, vì muốn để cho chúng tôi khen nữa, sẽ phải đợi lúc nào các ông ấy xuất chính, lo việc cho dân nghèo ở các phủ, huyện, thành thực xả thân cho dân lúc lên làm lồng đốc, thương thư...

Còn đối với bốn phần của các viên chức nghè hành-chính, thì chúng tôi cũng đồng ý với ông Phó Toàn quyền,

GHEN TI

— Con gà ấy, mặt mũi thế mà được chọn để cúng.

HẢI, SÂM KIỆN THẬN HOÀN

Chế toàn bằng Hải cầu thận, sâm cao-lỵ và các vị thuốc rất tốt, luyện theo một cách riêng, uống ít mà sức bồi rất chống và rất mạnh.

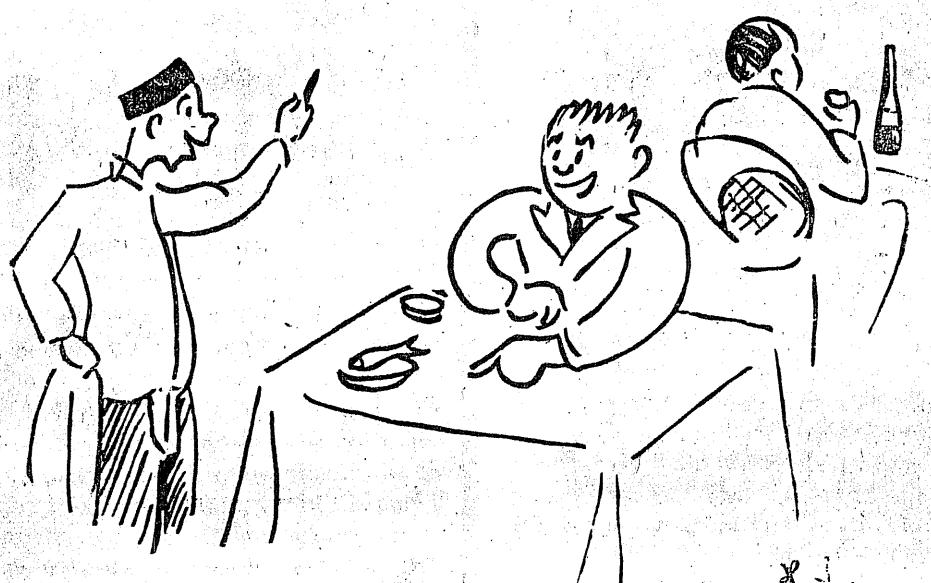
CHUYÊN CHỮA

Dương hư, (liệt dương) phòng sự kém, tinh ít, khí loãng, mộng tinh, di tinh, hoạt tinh, và dàn bà khí hư, bạch đái, bạch trọc, cùng những người lậu kinh niên thành thận suy khí kém, sáng dậy trót dinh ở đầu quy, uống thuốc này sẽ khỏi hẳn, là một phương thuốc hay nhất chữa về thận giá 1\$ 1 hộp

KIM-HƯNG DƯỢC PHÒNG

81 — ROUTE DE HUẾ (bên chợ Hôm) HANOI, -- 81

Đại lý: Haiphong 62 Rue Paul Doumer — Nam Định: 225 phố Hàng Giấy và 28 Rue Chapeaux — Đáp-cầu: 12 phố Chính — Sơn-tâng: 8 Cửa hậu — Phố-lại: hiệu Vĩnh-Thắng — Hongay: 4 Rue Théâtre.

— Nay anh, đĩa cá này đã có mùi sao còn mang lên đây.
— Thưa ông không hề gì, con chỉ mở quạt máy là hết mùi ngay.

ông Thống sứ miền Bắc và ông thương bộ Lại. Nói vậy, chắc các ông quan hiền có cung hổ lớn đồng ý với chúng tôi. Hân-hạnh thật.

Ông Phó Toàn quyền, trong bài diễn thuyết cho các ông huyện tân khoa ở Huế, có nói :

... Các ông nên thanh liêm, các ông nên chính đại vô tư, lúc nào các ông cũng chỉ nên dám dám lo đến việc công ích...

« Các ông hãy cùi xuống dân xứ Annam này đương vất vả khổ sở đợi các ông thương đến một cách sốt sắng... Các ông phải là những người mở đường dẫn lối cho họ đến sự tiến bộ trong công lý, trật tự và hòa bình... »

Những câu khuyên này, ví thử hằng ngày đem nhắc cho hết thảy các ông đội mũ cánh chuồn, thì hay biết mấy... Nào các ông phà, ông huyện, các vị đương quan đương chức, các ông hãy cùi xuống đám bồ cu, mè dì, đương kéo một đời khổn nạn trong cảnh bùn lầy nước, động... các ông sẽ được họ ca tụng, và chúng tôi sẽ ca tụng theo.

Ông Thống sứ miền Bắc cũng tuyên bố cho các ông huyện mới biết đâu là bỗn phận của mình. Theo ông, các vị tân khoa cốt nhất phải luyện tính cách nhân phẩm của mình làm sao cho đáng

làm « cha mẹ dân », các vị phải nhớ đem toàn lực của tâm trí ra để hy sinh cho đám bần dân ấy...

Rồi đến lượt ông thương bộ Lại cũng nêu cao mấy câu :

« Làm sĩ phu, làm quan, đó là dục vọng của hết thảy học sinh annam và của gia-dinh họ... Làm quan, phải lấy nhân ái và lòng công ích làm hướng dẫn... »

Lòng nhân ái và lòng công ích, ông thương mong rúra, chúng tôi cũng mong rúra. Còn bảo làm quan là dục vọng của hết thảy học sinh annam, thì có lẽ chỉ là dục vọng, là mong tưởng riêng của các ông quan. Của ông Sa-la-vanh Trường, ông tạp hóa Túy, ông Đồng, ông Liễn... cái đó không phải ngôn. Nhưng học sinh annam cũng có người nghĩ khác... tự nghĩ không có đủ tài để xả thân cho dân nghèo được...

Còn các ông khác, muốn xả thân cho dân nghèo, muốn có đầy lòng nhân ái và lòng công ích, muốn hóa ra thanh liêm, ra chính đại vô tư, thì đồ sộ nhau vào làm quan, tha hồ...

Mỗi là mỗi ngày, các ông theo gương thánh hiền khi xưa, « tam tinh ngọt thân » sáng, chiều, và tối, và thề làm điều thiện, là đủ cho thiên-hạ ca tụng rồi.

Tứ Lý

Từ nay chúng tôi bỏ lối trừ hoa hồng cho những người mua năm vì các bạn không được lợi bao nhiêu.

BẮT ĐẦU TỪ NAY

Ai rủ được 3 người mua 1 năm báo sẽ được biếu 1 năm
Ai rủ được 2 người mua 1 năm báo sẽ được biếu 6 tháng
(Người rủ sẽ được báo biếu mui nếu hai người kia mua báo mui) Thưa có kèm ngàn phiếu mới có giá trị.

Từ nay trở đi bạn nào gửi tiền về trả một hạn mới một năm và rủ thêm một người mua một năm báo sẽ được thêm 6 tháng báo biếu.

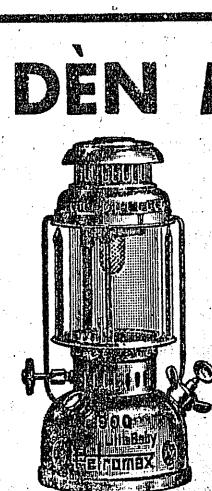
Mời lại

PETROMAX

N° 900. — 100 Bougies.
1 lit dầu hôi đốt
đặng 26 giờ

N° 821. — 200 Bougies.
1 lit dầu hôi đốt
đặng 18 giờ

N° 826. — 300 Bougies.
1 lit dầu hôi đốt
đặng 12 giờ

DÈN MANCHON KIỀU MÓI RẤT TỐI TÂN

Giồng giội chึ tại Đức quốc — Đốt bằng dầu lửa và dầu sảng — Rất tinh xảo, rất lịch xị, rất bền bỉ, ngọn lửa sáng sanh, chịu đựng ngoài mưa gió — Sài đèn **Petromax** rất được tiện tặn, ít hao dầu — Cách đốt rất dễ dàng, không sợ chúc chắc đều gi, ai cũng có thể đốt được — Các nhà sài đèn manchon thiện nghệ đều công nhận đèn hiệu **Petromax** là tốt hơn hết —

Đèn **Petromax** có bảo kiếm luôn luôn.

Etablissements DAI-ICH

CHUYÊN MÔN BÁN CÁC HIỆU ĐÈN DANH TIẾNG :

PETROMAX, SUCCES, NOEL, ASIATIC v.v. Đồ phụ tùng các hiệu đèn đều có bán đủ.

N° 29 Bd TỒNG-ĐỐC-PHƯƠNG. — CHOLON

MỘT VỤ ÁN VĂN

Ông Nguyễn-công-Hoan đã nhận có « sưu-tâm » và « phân vua » rằng cuốn cò giáo Minh (đoạn đăng trên báo, trước vụ Xuân thủ đâm ân) giống Đoạn Tuyệt. Vậy chúng tôi không vu cáo, không làm loạn, nên không phải phiền đến ông Lê-tràng-Kiều cầu-khẩn chính-phủ trị, cho lôi-thôi.

Một vụ án văn ?

— Ô ! Cái đầu đẽ to lớn nhỉ !

Chúng tôi cũng bắt chước những người hiếu sự, lấy kính hiền vi soi vào hột cát để mong thấy nó to như quả núi Thái-Sơn.

Bởi thế, chúng tôi cũng gọi cái việc ông Hoan viết « Cò giáo Minh » giống như « Đoạn Tuyệt » là một vụ « án văn » cho có truyện.

Mà truyện có gì đâu ? — Ông Hoan, nhà văn đã cho cái sướng nhất trong đời văn-sĩ là cái sướng được ký tên vào tác phẩm của ông ở Huế (1), ông Hoan muốn có một cái sướng tương tự như thế nữa. Ông tự bảo :

« Đoạn Tuyệt được người ta khen, nhưng xem ra rất xoàng. Đoạn trên, vứt đi, đoạn dưới, vứt đi nốt ». Ông bèn đem cuốn Đoạn Tuyệt ra đọc, tuy xưa nay ông rất ít đọc sách như ông đã khoe khoang (2) để viết một truyện, cũng tả một cảnh : Cũng cô nàng đầu mồi, bà mẹ chồng cồ, cõ em chồng ác nghiệt, anh chồng ngù ngờ, cũng người nhân tình sắc sảo, cũng những truyện nhỏ nhẹn phiền nhiễu, còn gì nữa ? Ý ông muốn cho người ta thấy rõ ông viết hơn Nhất-Linh nhiều. Ông muốn có cái sướng cao-thượng thứ hai.

Chúng tôi thấy « Cò giáo Minh » với « Đoạn Tuyệt » giống nhau, nên chúng tôi bảo giống nhau.

Các văn-sĩ *Hanoi* báo liền chăm chú ngay đến điều đó, họ bàn bạc, họ khảo sát, họ nghiên cứu, họ phân tích, họ giải nghĩa câu nói của chúng tôi như người ta làm bài luận theo một đầu đề ở nhà trường. Họ dùng những « lời văn » mà họ tin là tao-nhã, bảo chúng tôi vu cáo cho ông Hoan, « ăn cắp » văn.

Ông Hoan chỉ cười nhạt không nói gì.

Mãi sau, ông mới cười nhạt và nói :

Ông nói rằng : « Báo « Cò giáo Minh » giống « Đoạn Tuyệt » tức là viết một câu khôi hài vô ý-thức ».

Chúng tôi ngẫm nghĩ về câu này lung lăm. Và đã sinh ra ngờ cả sự

1, 2.— Một giờ với ông Nguyễn-công-Hoan của Thái-Phủ đăng ở Tin-Văn.

hiền-nhiên. Có lẽ ông Hoan không có ý sưu-tâm viết truyện giống « Đoạn Tuyệt » chẳng ?

Không ngờ... Không ngờ trong « Ich Hữu » vừa rồi, chẳng biết nghĩ thế nào, ông Hoan đã công nhiên thú thực.

Ông Hoan viết : « ... Tôi đã dụng tâm đặt ra những vai chính trong truyện của tôi giống như truyện của ông Nhất-Linh ».

Rồi ông thêm :

« Còn như ông bảo hiện giờ hai cuốn giống nhau lắm, thì cái đó, tôi tưởng rất dễ hiểu ».

Thế nghĩa là ông Hoan đã dụng tâm (tức là có sưu-tâm) viết những đoạn đã in trên báo giống « Đoạn Tuyệt ».

Y như câu chúng tôi nói về vụ xuân thủ đâm ân, không sai một li.

Thế thì con lôi thôi làm gì !

Giá ông nói ngay như thế từ trước có xong không. Nhè đầu, định tâm viết cùng một thứ truyện với Nhất-Linh, ông lại nhè đầu Nhất-Linh mà công kích hoài. Nếu là Nhất-Linh, thì Nhất-Linh sẽ bình-tĩnh để cho cuốn « Cò giáo Minh » đăng hết, hoặc in thành sách, rồi hay, dở sẽ biết. Xin ông đừng sợ những nhà phê-bình về hùa mà khen ông một cách không đích đáng, và những người đọc về hùa mà đọc sách ông một cách vô ý thức.

Nhất, Nhị-Linh

ĐỜI MƯA GIÓ

của KHÁI-HƯNG và NHẤT-LINH

Sách dày 230 trang. Giá 0\$60

Đời Mưa Gió sẽ mãi mãi là một tác phẩm kiệt tác (Báo Tân Thời).

... Cứ đọc qua mà vẫn thấy lòng thản nhiên thì quả là người đáng phục...

... Không có một câu nào đáng bở, một mục nào phải thêm...

... Cùng với cuốn Đoạn Tuyệt, Đời Mưa Gió sẽ còn mãi mãi. Bây giờ và sau này người ta đọc vẫn thấy ham và thấy có ích lợi nữa.

TÙ' CÔ GIÁO MINH TRỎ' LÊN ĐOAN TUYỆT

NG Nguyễn - công-Hoan hóm hỉnh tè!

Chứng ông nghĩ thầm: « Khái-Hung đã không muốn phê-bình, thi bắt anh ta phê-bình chơi một phen, xem sao ? »

Thế là trong bài trả lời tôi, ông Hoan cố ý lôi tôi vào vòng « Đoan Tuyệt » và « Cô giáo Minh », như Gia-cát-Lượng đòi xưa dở Tư-mã-Ý vào trong trận « Bát mòn » vậy.

Vâng thì vào ! Nhưng tôi vẫn không nhận là một nhà phê-bình đâu ! Tôi chỉ len vào giữa « Đoan Tuyệt » và « Cô giáo Minh » để thuẬt một câu truyện vui. Tôi đã nghe thấy ông Hoan mỉa mỉa: « Lại truyện vui ! Cái anh chàng này chỉ khéo nói láng bằng truyện vui ! »

Xin ông Hoan đừng vội nóng nảy. Câu truyện vui của tôi sẽ làm cho ông vui lòng, vì nó rất theo « cái ý chính của bài « Từ Đoan Tuyệt đến Cô giáo Minh ».

Một tiểu thuyết gia đem tác phẩm sắp xuất bản của mình để đọc cho một nhà phê-bình nghe. Trước khi đọc, văn-sĩ kẽ lưốc câu truyện. Đại khái như thế này :

Truyện, đầu đe là « Một cái hại lớn trong Nhân Loại » và tâ hết những cảnh khổ sở, khổ nạn đau đớn sinh ra bởi sự nghiện rượu. Trong truyện có hai vai chính : một người nghiện rượu và một người không nghiện rượu. Người không nghiện rượu cố khuyên người nghiện rượu nên chừa rượu. Người nghiện rượu đương mê man không biết rằng rượu có ích hay có hại, nên cứ uống tràn. Nhưng sau, hiểu rằng rượu có hại, liền chừa rượu. Trước khi chừa rượu, chàng ta viễn dù hết mọi lẽ phải trái ra để tự hỏi và tự trả lời trong một đêm giòng.

Chẳng hạn như thế này :

« Ta có nên uống rượu không ? Có làm chứ, vì « nam vò tưu như kỳ vò phong », cõ nhân đã dạy. Ta có uống rượu, lòng ta nhớ phần khởi, trí ta mới sáng suốt. Cứ xem hôm nào ta không chênh choáng hơi men, thi ta có viết được một câu thơ nào đâu ? Lý Bạch đời Đường mà không nghiện rượu, liệu có thể trở nên một đại tài-hào không ? »

« Rượu lại giúp cho ta quên nỗi phiền muộn, khiến hồn ta phiêu diêu trên từng

mây, xa những truyện nhỏ nhen vật chất. vẫn... vẫn... Vậy ta nên cứ nghiện rượu.

« Những sáng hôm nay ta lén cơn đau dạ dày kịch liệt. Thầy thuốc bảo đó là kết quả của sự nghiện rượu. Thầy thuốc lại dọa ta rằng, nếu ta còn uống rượu thi tim ta, phổi ta, gan ta sẽ héo quắt đi. Thế thì ghê thay sự nghiện rượu.

« Ấy là chưa kể khi say sưa, ta gật gỏng, chửi mắng vợ con và đầy tớ một cách rất thô tục vô lý. Lại có phen ta sinh sự đánh đập mọi người. Nhờ xảy ra án mạng thi kho cho ta biết bao... Vậy ta không nên nghiện rượu... »

Cứ dǎng dai như thế trong độ vài chục trang, khi nói đến nên nghiện rượu, khi nói đến nên chừa rượu. Sau cùng, người nghiện rượu kết thúc bài luận tràng giang đại hải và kết thúc cả thiên xã-hội tiểu thuyết :

« Ta nhất quyết chừa rượu. Đó cũng là một sự hy sinh to tát. Người đời sẽ trông đó làm gương, mà không ai còn dám đám mê rượu chè nữa ».

Văn-sĩ kẽ tóm xong câu truyện, rồi trình trọng đưa tập bản thảo cuốn tiểu thuyết cho nhà phê-bình. Nhà phê-bình lẽ phép trả lại :

« Xin ngài mang về cho. Tiểu thuyết nghiện rượu của ngài hay lắm. Tôi đã được ngài kẽ rành mạch cho nghe; hà tất còn phải đọc nữa ».

Hôm sau gặp tôi, nhà phê-bình, bạn tôi, thuật lại với tôi câu truyện trên, rồi phàn nán :

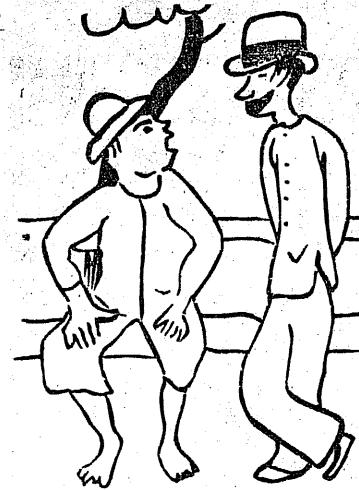
« Ấy, có người vẫn tưởng một thiên tiểu thuyết có giá trị phải thế. Phải đú phá, thừa, thực luận kết như một bài thơ Đường luật.

Tôi buồn rầu đáp :

Chính thế. Tôi lại muốn bàn rộng ra một chút nữa mà nói rằng: Nhà phê-bình cứ là một nhà phê-bình, nhà luân lý cứ là một nhà luân lý mà nhà tiểu thuyết cũng cứ là một nhà tiểu thuyết có hơn không. Cần chi nhà tiểu thuyết lại cứ muốn trở nên một ông hay một bà giáo già dạy món nợ món kia. Hay tưởng làm thế người ta mới tôn minh là một nhà xã-hội tiểu thuyết ?

« Một cái thí dụ cõn con :

« Truyện Đoan Tuyệt của Nhất-linh nếu

A (ăn cắp) — Mày mới xoay được cái mũ da đẹp nhỉ

B (ăn cắp) — Không, tao mua 2 đồng !

A — Thế 2 đồng mày lấy ở đâu ?

B — Tao... ăn cắp !

THÈ NÀO LÀ

« ĂN CẮP » VĂN

CÁC ông bên Hanoi báo hình như được trói ban cho một giác quan riêng để hiểu những câu văn của người khác. Chúng tôi bảo ông Nguyễn công Hoan sưu tầm đề viết « Cô giáo Minh » giống « Đoan Tuyệt ». Các ông ấy liền lấy giác quan riêng của các ông ấy mà hiểu rằng « chúng tôi bảo ông Hoan ăn cắp văn ». Cứ theo ý kiến ngu hèn của lũ người chỉ có ngũ giác như chúng tôi, thi ăn cắp văn đi một dǎng, và viết giống văn người khác đi một nǎo. Ăn cắp văn là lấy một mẫu văn của người khác đem làm của mình, người Pháp gọi là « plagiarism ». Còn viết một truyện, một tǎn kịch giống hệt một truyện khác, một tǎn kịch đã có mà gọi là ăn cắp văn được, thi Molière, Racine, Corneille, Voltaire,... chắc bọn ông Lir, Kiều hẳn coi là văn-sĩ nứa mứa. Hay là bọn ông chưa đọc kịch của các văn-sĩ ấy chẳng ? Nếu thế, thi nên múa mà đọc đi.

Cũng nhờ cái giác quan riêng ấy, mà bọn ông Kiều, Lir trong Hanoi báo số vừa rồi có câu : « trước khi dùng bút, chúng tôi cảm ơn bạn đồng nghiệp Phong Hóa lần này đã trả lời chúng tôi một cách nhã độ ». Mà chúng tôi đã trả lời ra sao ? « Ta không trả lời những người mà người ta khinh... » Câu cảm ơn của các ông, chúng tôi không dám nhận vậy.

Tú LY

LÝ LUẬN « CỎ NGỒNG » CỦA ÔNG

NGUYỄN - CÔNG - HOAN

TRONG bài trả lời Khái-Hung, ông Hoan viết :

« Tôi nhận thấy một điều khuyết điểm trong cuốn Đoan Tuyệt, mà các nhà phê-bình chưa nhận thấy. Vậy xin góp ý kiến ấy... »

Điều khuyết điểm ông Hoan nhận thấy là: « cuốn truyện nứa trên không nên có, mà nứa dưới có cũng không ích gì ».

Cứ theo cái lý luận chặt chẽ của nhà văn có tài viết không mâu-thuẫn ấy, chúng tôi cũng xin nói :

— Chúng tôi nhận thấy trong cuốn « Cô giáo Minh » một điều khuyết điểm cõn con, không quan hệ gì lǎm. Vậy xin góp ý kiến. Điều khuyết điểm ấy là: cuốn « Cô giáo Minh » đoạn đầu xoảng, đoạn giữa hỏng, đoạn cuối kém hai đoạn kia ».

Ông Nguyễn-công-Hoan chắc không thể nào trách chúng tôi được.

13 Chàng

bị phạt 1000 \$

thứ rượu này rất là kinh nghiệm — Nhà Đoan đã khám nghiệm thứ rượu này đúng vệ sinh, đã cho phép bản hiệu ngày 11 Mars 1935 chế tạo để bán ra ngoài. Bản hiệu lại mới bị nhà Đoan phạt 1000\$00 vì khám thấy số rượu thừa trước còn lại.—Bản hiệu chuyên chế thứ rượu « CẮP KẾ HỒ CỐT » này bằng cao hổ cốt, cắp kẽ, xương bìm bít, sâm, nhung, kỳ quế, thượng hảo hạng, để trị các bệnh như : đòn ống phong, tê, thử, thấp, đau tức đau xuyên rã sau lưng, sau vai, đau bụng kinh niêm, liệt dương, phạt thận, tinh-khi bất cõ, đòn bà, con gái: hoặc kinh nguyệt bất điều, khí hư, huyết hư, sinh ra xanh sao gầy yếu, gần đến ngày kinh hay đau bụng, chóng mặt dùng thứ rượu này thi được béo tốt, khỏe mạnh, đòn ống thì trắng dương cường khí, đòn bà thi kinh điều, huyết tốt, thai sinh gai, đòn bà mới đẻ uống một chai thi đổi máu xấu sinh máu tốt, trông thấy đỏ da ngay, thật rất là thần hiệu, các quí khách ai có dùng qua mới biết, bản hiệu không dám nói sai.

Giá bán mỗi chai lớn 01.80 là 1\$80 — mỗi chai nhõ 01.40 là 1\$00 — mỗi chai nhõ 01.20 là 0\$50

CÁCH DÙNG: Sáng một chén, tối một chén, kiêng nước độ 2 giờ sẽ uống và kiêng cù cải, rau cải.

Tiệm chính: BAO-DA-HOAN QUẢNG-ĐÔNG TỈNH

Tổng Đại lý: BẢO-TÂM-CHAI 13 Rue Principale Đáp-Cầu — BẢO-THUẬN-THẬN 5 Rue du Sucre Hanoi

TUỔI TRẺ MUA VUI

AY giờ là thời đại của sự vui vẻ, là kỷ nguyên của tiếng cười. Mỗi năm nay, một lần gió trời sáng, thời khắp nước Nam. Người ta đã biết diều, đã biết làm «chân mủi» để riều sự đạo mạo già cỗi và chậm chạp.

Ngày trước, người học sinh là hàng người có khuôn phép nhất, đứng đầu nhất, «người lớn» nhất. Àn nói đạo mạo, học hành đạo mạo, chơi bời cảng đạo mạo; Người ta càng giống các bậc tuổi lác được chừng nào, càng hay.

Đến nay, nhở trời, những đứa tính kia chỉ còn sót lại trong tâm trí một số các ông «cụ non». Mà các cụ non ấy thì ngày một biến dần, tiêu diệt dần, chẳng khác nhường chủng tộc man mọi chịu theo cái luật đào thải.

Những tư tưởng thâm trầm trên đây, có lẽ cũng chẳng mới mẻ gì cho lắm. Hình như năm ngoái, về dịp Ngày hội sinh viên tôi đã có lần nghĩ ngợi như thế rồi. Có lẽ cũng tại nhường cuộc vui trong Ngày hội sinh viên không thấy đổi khác mấy tí.

Cũng có buổi diễn kịch ở nhà Hát tây. Hôm sau cũng cảnh bồng lai ở Khai Trí, cũng những trò vè lặt vặt, cũng diễu xe hoa và đến tối, cũng nhảy đầm.

Tuy vậy — cuộc vui tuy giống nhau như hai bông cờm giống nhau — nhưng được cái mói ăn sào lại cũng khéo.

Buổi diễn kịch tối hứa hẹn có ba phần: Kịch tây, kịch nửa hát nửa cảm, và kịch bằng thơ. Vở kịch sau cùng do một ông sinh viên trường Luật viết.

Kết quả buổi diễn kịch rất mỹ mãn. Đó là nói về số người đi xem.

Trong rạp hát, không mấy chỗ còn thừa. Công chúng dù các hàng người, ăn mặc theo đủ các lối và dù các màu, có các thiếu nữ đẹp như hoa tươi, có các ông trẻ tuổi nhẵn nhụi chải chuốt trong bộ lề phục mới may, có nhường bà đánh phấn quá nhiều để thi nhau sắc với nhường cô lán thời, và có cả nhường ống to béo ngồi uốn ngực gối đầu lên lưng ghế. Người ta són sao trò truyện bàn tán trong lúc kịch chưa diễn và cả trong lúc kịch đang diễn — vì đó là công chúng Annam.

Đến giờ khai diễn, màn kéo lên để cho ta trông thấy trên sân khấu có một cái gương treo. Đó là đồ bài trí của vở kịch tây «Cái vé xổ số». Cái gương luôn luôn phản chiếu nhường ngọn đèn sáng ở mép sân khấu vào mặt công chúng. Bởi thế, người ta không được thường thức tài nghệ của các tài tử. Chúng tôi phải giơ một bàn tay che trước mặt cho đỡ chói, và, đến lúc màn buông xuống, mới biết vở kịch soạn cũng có duyên.

Phần thứ hai là một bản nhạc kịch khôi hài, đặt tên là Students' Symphony, nhại lại bản hát «Les trois petits cochons» (ba con lợn hổ) Đoạn giữa Students' Symphony ta có thể gọi là một... biến thể của một vở kịch cảm diễn ở đây năm ngoái — nhường lần này diệu-bô và âm-nhạc hoàn toàn hơn.

Vui nhất là cảnh ba ông giáo sư mũ áo chỉnh lè hỏi học trò như nhường ông chánh án bắt bẻ tội nhân. Họ đóng khéo và cung chúng tôi tưởng chừng họ mới được các ông giáo sư lên sân khấu.

Đến vở «Huyền-chân công-chúa», bi kịch bằng thơ của ông Hoàng-cô-Thụy.

Đó là vở kịch thơ diễn lần thứ nhất ở nước Nam.

Bởi thế không thiếu gì đặc sắc.

Đặc sắc nhất là rất hợp với tính cách ngày hội sinh viên.

Hội sinh viên là ngày vui cười, nên vở bi kịch này cũng làm công chúng vui từ đầu chí cuối; Thơ trong vở kịch cũng tương-lự như nhường bài thơ nhại: Nhường đoạn ai-oán nhất là nhường câu khôi hài nhất, mà vẫn, điều, với lời thơ thì đại-dẽ như thế này: (hồi sau cảng, chỗ Công chúa Huyền-chân than khóc bên canh Hoàng-vân-Long).

Tâm hồn em tan tác tựa hoa mai Em mê-mẫn gần anh, em nghe thở Em còn muốn nghe lời anh năn-nỉ Sao anh đã yêu lặng cẩn hai môi. Em nhìn anh sao mắt anh nhắm nghiên Em gọi anh, sao môi anh cắn chặt...

Ôm lấy anh ! v... v...

Quả thực soạn giả là người thích pha trò.

Không thích pha trò là nhường người đóng kịch. Người nào đóng cũng trang trọng, và thành-thực hết lòng. Đó là một điều đáng khen. Còn về tài sắm vai, thì đó lại là truyện khác.

Ông Nguyễn văn Vịnh hình như trời sinh ra để đóng vai vua Trần-nhân-Tôn.

Cô Văn thị Giảng chỉ là Công chúa Huyền Trân ở bộ áo: Vì lời Công chúa đã là lời thơ trong kịch, mà giáng điệu với giọng nói lại là dáng điệu với giọng nói riêng của cô.

Ông Vũ-kim-Vinh (sắm vai Hoàng vân Long) là người đáng yêu, vì ông rất nhã nhặn với bạn hữu.

Ông Đỗ-đức-Dục sắm vai Trần-khắc-Chung, một viên hành-khiển quan có khiết, là một vai đáng cho ta chú ý nhất. Vì, thêm một nét râu dưới mũi, ông sẽ thành ra... chàng Charlot mặc áo phuông tuồng

Nhưng cảnh bài trí trong vở Huyền Trân tôi xin gọi là... nhường cô phù dâu không khéo chọn.

Phù dâu mà khéo chọn phải là nỗi vể vê của cô dâu, nghĩa là các cô phải xinh hơn cô dâu.

Ở đây, người ta thấy cái tài của mấy nhà mỹ-thuật (các ông Lưu văn Sin, Nguyễn giá Trí, Trần văn Cẩn, Lương xuân Nhị, Đỗ

dinh Hiệp, Nguyễn văn Khanh) như nuốt chửng mất vở kịch.

Hôm sau (chủ nhật 22 tháng ba) mới là ngày chính của tuổi trẻ diễn cuồng, của sự nô đùa mê mẩn. Lúc đó thì cái cười tự nhiên hơn, vì không phải là cái cười rút ở một vở bi-kịch.

Trong hội quán hội Khai-trí, một cảnh bồng lai đợi các người muốn làm Lưu-Nguyễn. Trong động có bốn, năm nàng tiên ngồi đợi. Muốn vào đó phải qua ba cửa động có ba chàng Kim đồng đứng gác. Ba kim đồng là ba ông sinh viên mặc quần áo tây. Các ông đứng đó để xem ai có «diễn phúc» mới cho vào. Diễn phúc là những đồng bào trong túi các ngài: «có tiền mua tiền cũng được» là thế.

Chúng tôi không để ý gì đến nhường trò vui khác, mỗi hai định đi vào động thăm tiên nữ, nhưng bởi thấy diễn phúc của chúng tôi mất nhiều quá, nên ngậm ngùi mà quay ra. May sao, ngoài cảnh bồng lai cũng không hiểm gì tiên, mà lại là những tiên đẹp nữa.

Đến chiều, cuộc diễu hoa lại vui vẻ diễn cuồng hơn.

Cảnh đẹp mắt vô cùng, có duyên vô cùng. Đẹp mắt vì có các cô thiếu nữ trang điểm cho nhường xe hoa và có duyên vì tình thần trào phúng biếu diễn ra một cách rõ rệt: chúng tôi thấy một đoàn sinh viên (chứng & ban... tâm lý học) cải trang thành một đoàn con gái môi rỉ sét, mà rất phản, và trên ngực có nhường cặp «tuyết lê» nhọn như nhường cái châm cau không lồ. Gần đó là một cái «xe kỷ niệm» nhường người có công lớn với nhà trường, trước dài có mấy hàng chữ to «Nhà trường nhớ ơn các bạn hữu chết vì trùng hoa liễu».

Người chen chúc đi xem như xem một hội lớn Trại, tự không thèm nào giữ được, nhưng đó lại là một điều hay. Nhường tiếng reo hò, dan hát vang lên, nhường hoa giấy loạn xạ bay tứ tung và nhường vòng «serpentins» ném vào mặt nhường giai nhân như nhường lời khen tặng.

Sự chung dung của thiếu niên nam nữ thực là hoàn toàn thân mật. Và dù cho các nhà đạo đức viết được muối cuốn sách than cho phong hóa suy đồi.

Lê Ta

TƯ VI NHÂN VẬT

SỐ 13. — Ô. THIẾU-SƠN

Câu trúng giải:

Nhà phê bình được hết thấy các nhà văn eureka lực ca tụng... vì ông ca tụng eureka lực hết thấy các nhà văn.

Đồ Bèn, Hanoi

Một câu khác:

Nhà phê bình viết văn mộc mạc như thiêu nuroe son phủ ngoài!

Chu Thiền

SỐ 14. — Ô. VŨ-BÌNH-LONG

Câu trúng giải:

Nhà giáo kiêm kịch gia, soạn giả, lái buôn và chủ báo. Làm nên giàu có bởi mấy pho truyện hoang đường phun phi dao, tung kiếm. Lúc nào cũng lắp đì lắp lại: «Tập báo của chúng tôi rất bồ ích cho các gia đình». Mà chính ông ta cũng không biết nó bồ ích ở chỗ nào?

Chu Ngọc Văn, Huế

Nhường câu khác:

Một nhà có tài như Lô-binh-sơn: một mình có thể tự soạn lấy sách, tự in lấy sách và tự bán cho mình... đọc.

Đồ Bèn, Hanoi

Nhà soạn kịch không biết có nổi tiếng hay không. Nhưng điều biết chắc là kịch ông soạn không nổi tiếng.

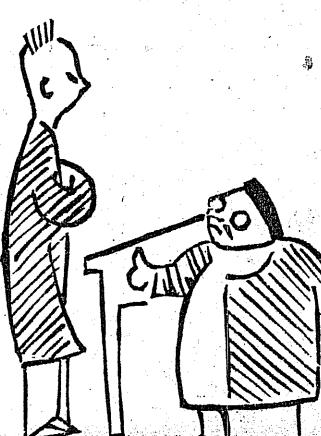
Nguyễn Đại Lực, Huế

Một kịch sĩ rất có tài, có thể viết được nhiều kịch nữa, nếu không vì «Chén thuốc độc» làm chết mất cái tên sau khi viết vở kịch độc ấy.

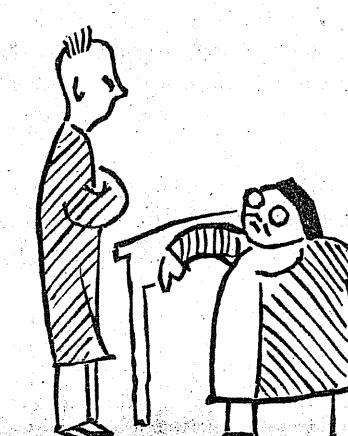
Đắc, Hanoi

Có cái thân hình nực nạc như văn sĩ Balzac, và cũng kiêm nghề như Balzac, nhưng khác với Balzac ở chỗ: Ông được phát tài, mà Balzac thì bại sản.

Huyên Thanh

— Không lẩn nào là anh không bỏ quên sách ở nhà.

— Muốn sống anh ngã xuống.

— Đè tôi phải bao tai anh cho anh nhớ mới được.

TRUNG-KY Librairie - Mercerie - Reliure

Nº 36 ROUTE DE SINH TÙ — HANOI

Bản hiện bán đủ các thứ sách vở giấy bút báo chí tiều-thuyết, các thứ áo rét áo nực giá rất hạ.

CHUYÊN MÔN ĐÓNG SÁCH VÀ MẠ VÀNG

Mới ở Pháp sang: nhiều thứ chữ mạ vàng kiểu mới, đủ các thứ giấy hoa vải to-lụa và da các màu rất đẹp.

Giá đóng: Thị dụ như pho Tục Hoang Giang (20 số hay 2, số trở lại cũng được) Đóng bìa mỏng khâu gai tây 0\$08 — bìa carton giấy và góc vải 0\$20 — (cả mạ vàng 0\$35) bìa carton giấy to-lụa 0\$25 (thêm mạ vàng 0\$40) Đóng da 0\$45 (cả mạ vàng 0\$60) các ngài ở xa có nhiều sách muốn đóng xin cho biết chỗ ở bắn hiệu sẽ phải người mang mẫu lai nhận tận nhà nhận giá.

Cam đoan mỹ-thuật — nhanh-chóng — Dùng hẹn và rẻ nhất Hà-thành.

Thuốc Lậu rất tài không công phạt 1 gói 0\$30. Dù nặng đến đâu cũng chỉ dùng hết 3\$00 là khởi tiết nọc. Nhường ông mắc lậu đã lâu không buốt tức chỉ còn tí mủ hay dãi gà vào thời kỳ này rất khó chữa cho nên thuốc uống đã nhiều mà bệnh vẫn tro. Kip đến bắn hiệu mới có mòn đặc biệt chữa cho mau khỏi. — Tỉnh xa gửi về 3\$00 nếu bệnh khỏi rồi mà còn thuốc thì cứ uống cho hết càng tốt. — Tim La chẽ toàn thuốc Nam không phải kiêng nước vì không hại gì, rất mau khỏi — Nặng như nhập cốt, lung lay rặng, ăn gân túi óc v. v. v. nhất định 7 hôm khỏi. Mới phải nhất định 5 hôm thôi. — Tỉnh xa gửi về nặng 5\$00 bị lở các nơi thì thêm mồi xông 0\$30 ; dương vật bị nứt toạc hém cao 0\$20, nhẹ gửi về 3\$50. Sau khi mắc phải bệnh tinh lê cối nhiên khí huyết xấu, người mệt mỏi v. v. v. dùng nứa tê Ngũ Hành Sinh Khi thì súc lại mạnh mẽ hơn xưa giá 2\$60 nứa tê ; 5\$00 một tê (chỉ dùng nứa tê đã khỏe lắm rồi).

Nhà thuốc BÔNG LAI 32 Route de Hué — Hanoi

TRUYỀN

Truyện có nhiều thứ, mỗi thứ có một số đặc giả tra-chuông.

Thường thường, bên Tây người ta chia các truyện ra làm mấy loạt khác nhau.

Trinh thám tiểu thuyết (roman déetective). Mạo hiềm tiểu thuyết (roman d'aventures)

Tâm Lý tiểu thuyết (roman psychologique). Hạng này gồm cả ái tình-tiểu thuyết, xã hội tiểu thuyết (roman social). Hạng này gồm cả luận đề tiểu thuyết (roman à thèse).

Lịch-sử tiểu-thuyết (roman historique).

Kỳ quái tiểu thuyết (roman fantastique).

Kiếm hiệp (nhưng không vô lỵ), (roman de cape et d'épée).

Tuy vậy, sự chia đó cũng không có gì là nhất định. Ngày giờ trên, các báo lại thêm một lối truyện dăng từng kỳ (feuilleton), có thể là truyện trinh-thám, hay ái-tình, nhưng vẫn có cái đặc-sắc riêng. Ngoài các truyện ngắn (contes) lại thêm một thể truyện có tính cách đặc biệt, gọi là nouvelle.

Có nhiều báo lại đặt thêm một truyện ngắn, gọi là truyện cho những người vội (contes pour lecteurs pressés). Ta có thể gọi cho nó là truyện ngắn ngắn được.

Còn bên ta ?

Bên ta thì lầm truyện lầm, tuy đã vẽ ra lầm thứ như vậy mà truyện của ta cũng chẳng hay ho gì — Ngoài những thứ truyện như ở trên, ta lại có thêm:

Võ hiệp (võ thiêp-lâm, Vũ dương)

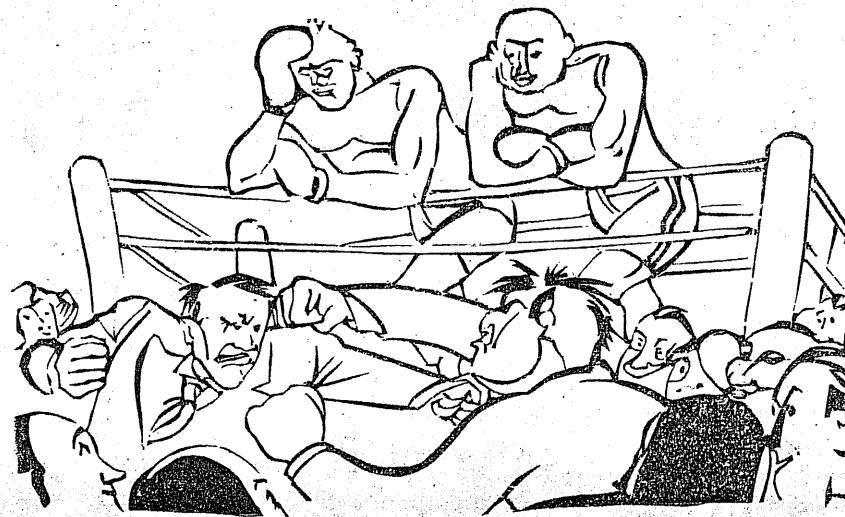

SƯ TỬ HÀ ĐÔNG GỌI HỒN CHỒNG

— Cậu về đây ư ?
— Phải tôi đây.
— Cậu ở dưới ấy có được sung sướng hơn trên trần không ?
— Có.
— Thế cậu ở đâu ?
— Tôi ở địa ngục.

(RIC ET RAC)

NỤ CƯỜI NƯỚC NGOÀI

MỘT TRẬN ĐẤU VÔ BẤT NGỜ

CHỦ NHÀ — Mãi chưa thấy đội xếp tới. Mình đến còn ngủ gật mất.
KẺ TRỘM — Thế thì ông đi ngủ đi. Cần gì phải cả hai người thức đợi họ đến.

(SMITH'S WEEKLY)

— Lạy bà tha cho. Tôi không phải là chồng bà đi chơi khuya về đâu; tôi chỉ là một thằng kẻ trộm thôi.

(HUMORISTICKE LISTY)

VUI CƯỜI

Cửa N.B. Huy, Haiphong

Thể sao ?

(Trước mặt các người ô, cậu muốn khoe cửa).

CÂU — Mợ nhỉ, những giấy « công » này, chúng mình dùng làm giấy vệ sinh xuôi đời cũng không hết...

CON (nhanh nhau). — Ô, thế sao sáng hôm nay mợ lại lấy một tờ giấy có con « công » đem trả người hàng gạo để đổi lấy gạo ăn ?

Cửa Võ danh

Cửa L.T.C. Hanoi

1. Bắn giòi

Bố con thằng Ba vào chợ phiên. Ba được phép bắn lẩy đồ.

« Đoàng », một cái điếu vỡ tan ra.

BỐ — Khá nhỉ, được cái điếu rồi.

CON — Con định lấy con chim con ngắm kia.

2. Càng hay

Trong chùa no giảng kinh, đàn ông ngồi một bên, đàn bà ngồi một bên, nhà sư giảng kinh thấy ồn-ào lại dừng lại và phản nản. Có một bà đứng lên cãi cho phái mình :

— Không phải bên chúng tôi.

Nhà sư vui vẻ trả lời :

— Càng hay, vì tiếng dó sẽ im ngay.

Cửa Cúc-hoa Hanoi

1. Thuận hòa

— Bác ạ, từ lúc chúng tôi lấy nhau,

tôi và nhà tôi không lúc nào to tiếng. Đã hơn một năm nay mà thuận hòa luôn.

— Ô ! quý hóa quá. Hai bác làm thế nào ?

— Có gì đâu. Lúc nào có câu truyện gi với nhau, nếu tôi có lý hơn là nhà tôi phải nghe ngay.

— Thế như bác giài có lý hoa thi sao ?

— Không lúc nào.

•

2. Đầy tớ thực thà

Anh Thủ có một thằng ở rất thực thà. Một hôm nó nhặt được tờ giấy năm đồng của anh Thủ đánh rơi dưới giường.

— Thưa cậu, cậu bỏ rơi năm đồng ở giường.

— Phải, tao bỏ đầy thử xem may có lấy không ?

— Thưa cậu, vì con cũng đoán thế, nên con mang trả cậu.

— ....?

Cửa N. Dương

Ngáp...

Trong gian nhà chật hẹp, ngọn đèn dầu lạc le lói. Hai dân bếp đang truyện

nở như gạo vàng, bỗng một ông kêu :

— Sái bắn đâu mất rồi ?

Ông kia, vẫn nằm ngáp hoài tuy ông đã soi lướt thuốc. Thấy kêu, ông với ngồi nhởm dậy, vờ lấy ấm nước tu một hơi, rồi khẽ khà hỏi :

— Mất rồi thật à, thôi, bác tim lẩy mà hắt, tôi vội phải đi ngay...

Tưởng bạn vội thật, ông đợi khi bạn ra khỏi cửa, lục lọi, giờ bàn tay lén không thấy, lại khiêng cả giường phản quét cả nhà nữa mà cũng chẳng thấy đâu. Thị ra ông bạn đó, lúc ngáp, đã ngáp trúng viên sỏi đánh bắn và uống nước cho trôi đi.

THÈ LÈ THI VUI CƯỜI VÀ THI TRANH KHÔI HÀI

Mỗi bài không được quá 30 giòng

Tranh vẽ to nhỏ tùy ý

a) vẽ vui cười : Giải nhất các thứ sách đáng giá 3\$00 — Giải nhì các thứ sách đáng giá 2\$00

b) vẽ tranh khôi hài : Giải nhất các thứ sách đáng giá 3\$00 — Giải nhì các thứ sách đáng giá 2\$00

HANOI BAO

Tuần-báo ra ngày thứ tư, giấy 32 trang (16 x 25) bìa in hai màu. Nhiều tranh, ảnh đẹp. Số nào cũng có hai tiểu-thuyết dài, bốn truyện ngắn, thời-sự phê-bình và văn-thơ của các nhà văn mà các độc-giả đã từng quen tên biết tiếng.

Giá báo : mỗi số 0\$08, sáu tháng 0\$70, một năm 1\$30.

Thu và mandat mua báo gửi cho :

M. le Directeur du HANOI BAO

88, Route de Hué — HANOI

HỒNG - KHÊ DU Q'C PHÒNG

88 Route de Hué Hanoi (sáng lập tại Hanoi từ năm 1922)

Có lương-y xem mạch bốc thuốc chén, bán thuốc bào chế. Có trên 80 phương thuốc gia-truyền chế thành thuốc viên, thuốc bột, thuốc cao, thuốc nước, đóng hộp, đóng chai, hợp pháp vệ sinh và rất kỹ-thuật, chữa đủ các bệnh người lớn, trẻ con. Có đại-lý và chi-diểm khắp cõi Đông-dương.

Các ngài có bệnh ở gần xin mời qua bộ lại, ở xa xin viết thư về kẽ bệnh, gởi thuốc theo cách linh-hóa giao-ngân.

Có sách thuốc nói rõ các căn-bệnh và công-dụng các thứ thuốc để biểu các quý-khách.

Kiếm hiệp (phun kiếm ra lỗ mũi).
Kỳ-hiệp (phi hành ngày ngàn dặm).
Quái-hiệp (khỉ tu thành người).
Thảm tình tiêu thuyết (như Bè oan hay Tuyết-Hồng lệ sứ).

Bí tình tiêu thuyết.
Diêm tình tiêu thuyết.
Kỳ tình tiêu thuyết.
Kỳ dị tiêu thuyết, như Liêu trai.
Ngoài những thứ truyện đặc-biệt đó ta cũng có :

Xã-hội tiêu-thuyết, tâm lý và ái-tinh tiêu thuyết, nhưng sự phân-biệt vẫn mập-mờ không rõ rệt. Nhất là xã-hội tiêu thuyết, người ta dùng nhiều cái danh từ ấy quá, đến nỗi bây giờ không rõ nghĩa nó làm sao nữa.

Trong các báo, về thứ truyện dăng-tung kỲ ở nhật báo, thì hầu hết là truyện hoang đường như các truyện kỲ-hiệp, hay kỲ duyên (như Song Phụng kỲ duyên, La Thông Tảo-bắc, v.v..) Còn về truyện ngắn thì có truyện ngắn, truyện ngắn vừa và truyện ngắn lăm nữa.

Ta có nhiều thứ truyện như thế, nhưng thực ra chỉ là những tên gọi khác nhau — các truyện thi phẩn-nhiều giống nhau và có thể gồm lại một được. Người viết truyện cũng không phân biệt được truyện mình viết cho rõ rệt, mà người xem truyện cũng không rõ truyện mình đọc về loại gì.

Trong kỲ sau, tôi sẽ nói đến cách phân biệt truyện và các hạng người đọc truyện trong nước ta.

Thạch-Lam

CẦU Ô

Cần người làm

Cần ngay 5 người thợ cao giỏi, cần thận và chăm chỉ. Nếu chắc chắn là lành nghề, thì đến hỏi : 86 phố Hàng Gai, Hanoi.

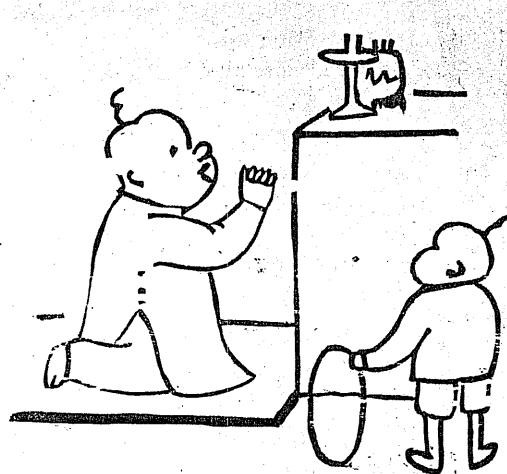
Xin việc làm

N· 115. — Trẻ tuổi, nhanh nhẹn, có học thức, có thể làm được những công việc nặng nề, muốn tìm một chân quản lý đồn điền ở Nam-kỲ hoặc Cao-mèn. — Hỏi M. Lã-xuân-Ung, Chef de la Station Rizicole, Vĩnh-yên.

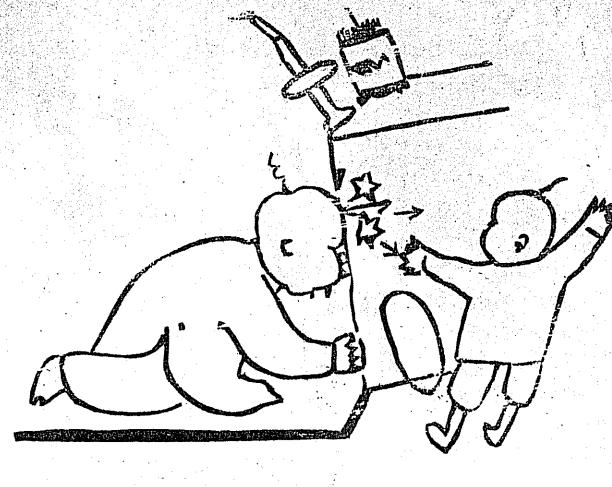
N· 116 — 20 tuổi, đứng đắn, chăm chỉ, biết đánh máy, biết làm sổ sách, giỏi Pháp văn, muốn tìm một chỗ dạy học. Luong tháng không quá bảy đồng cũng được. — Hỏi M. Trung, 51 Blockaus Nord, Hanoi.

N· 117 — Tú tài tây, 20 tuổi, giỏi Pháp văn, đánh máy chữ thạo, biết âm nhạc, muốn tìm một chỗ dạy trong các tư gia, không cần lương, miễn là đối đãi tử tế — Hỏi M. Chương Dactylo C.M.C.A. Vinh.

N· 118 — 40 tuổi, đứng đắn, lành lợi, giỏi khoa ngôn luâ, thao giao thiệp, đã làm thầu ở mỏ than Hongay và nhiều sở khác. Có nhiều giấy chứng chỉ tốt, muốn tìm một việc làm ở mỏ hay ở một hằng buôn nào. — Hỏi M. Bang Khanh, Càmpah-port.

XA XÈ — Con nhà hư! lớn rồi mà không biết lễ, trông tao lễ mà học...

...đây này.

ĐI TÂY

của LANG DU

(Tiếp theo)

HAI chúng tôi ở một cái buồng, cái buồng rất sang của một khách sạn lớn ở khu La-tinh. Trước kia chúng tôi thường khu La-tinh là một khu riêng, chung quanh có tường bao bọc, mà nhà cửa ở đấy làm theo kiểu nhà la-mã đời xưa, khác hẳn các phố ở Paris. Sau chúng tôi mới biết rằng có khi đi qua khu đó cũng không biết rằng khu đó là khu La-tinh.

Đời chúng tôi ở Paris thật là êm đềm và nhàn nhã, có bạn họa chặng chỉ bạn đi xem các nơi. Buổi sáng, sau khi đã đi thăm các hàng cà-phê một cách quá ư cần thận, chúng tôi lượn ra bờ sông Seine mua sách và qua cầu xem các bảo tàng. Buổi trưa ăn cơm tầu rồi, chúng tôi vào vườn Lục sâm bảo (mà chúng tôi gọi là vườn Tím sâm pao cho có vẻ tầu) để ngắm « lá cây rơi từng chiếc một trên vải trắng các bức tượng » như nhà văn-sĩ Anatole France. Phiền một nỗi lúc đó là mùa hạ, lá cây không rơi. Thất-vọng, chúng tôi bèn tự an-ủi bằng cách nhìn vai trắng soa phấn của các bức tượng hoạt động. Tối đến, chúng tôi đi xem các bộ giò có tiếng ở các nhà hát và ở các rạp chiếu bóng.

Chúng tôi đương sống nhưng ngày đây đủ như vậy thì gặp ngay một người bạn reo tai rắc họa. Một buổi sáng, đương ngồi ở vườn Lục sâm

bảo vừa ngáp vừa nhìn lũ trẻ nô đùa, thì anh Trạch, bạn học cùng tỉnh, ở đâu lù lù dẫn đến. Lúc đó chúng tôi chỉ biết mừng một người bạn, chứ không ngờ đâu đến những việc xảy ra về sau.

Anh Trạch cho chúng tôi hay rằng anh lên đây vì cần mua cuốn sách hiếm để khảo cứu. Chúng tôi gật đầu cho anh là phải và mời anh đi ăn bữa cơm tầu. Anh cũng gật đầu chúng tôi nghĩ thế là phải và nhận lời đi ngay. Chiều, anh lại gật đầu nhận ăn một bữa cơm nữa và tối hôm ấy, anh ngủ nhờ giường chúng

Một khu trong vườn Lục sâm Bảo

— Ở thủ phủ! Nhưng Mont-rouge cách đây sáu cây số. Anh đi sao nỗi.

— Tôi đi xe điện ngầm.

Ngẫm nghĩ một lát, anh Thái buồn dẫu nói :

— Tôi phải đi bộ. Chứ nếu đi ngay xe hết mười lăm xu này, nhỡ không vay được tiền thì tôi không còn sức nào về đây chết đói cùng anh được.

Hai giờ đồng hồ sau, tôi thấy anh Thái chui ở dưới đất lén.

— Người bạn tôi hiện cũng như chúng ta mình, nhưng giàu hơn một tí, nên cho tôi vay được hai mươi xu. Mất mười lăm xu mà vay được hai mươi xu, chúng ta còn lãi năm xu. Ta mua bánh tây ăn vậy.

Đến trước một cửa hàng bánh, chúng tôi lấy mắt chọn mãi. Có cái bánh tây to một cân trông rất ngon, nhưng tôi không nhớ một cân bánh giá hai mươi xu hay hai mươi một xu. Hỏi giá cái bánh to mà không mua thì ngượng lắm : chúng tôi bàn nhau vào mua bánh nhỏ vậy. Sau khi đã biết đích xác giá một cái bánh nhỏ là sáu xu, sau khi đã nhân ba lần sáu xu một cách rất cẩn thận, chúng tôi mới dám hỏi mua ba cái.

Chúng tôi vội vã về buồng, về cái buồng rất sang của chúng tôi để hưởng ba cái bánh quý hóa đó. Tôi vừa đi vừa băn khoăn nghĩ ngợi không biếtchia cái bánh thứ ba thế nào cho thật đều.

Chúng tôi không ngờ đâu bữa cơm tây đó lại là bữa cơm cuối cùng của chúng tôi ở Paris.

(còn nữa)

Lang Du

CHƯƠNG DÂN THI THOẠI

CỦA PHAN KHÔI SOẠN

do nhà in Đắc-Lập Huế xuất bản
sách dày 130 trang giá bán : 0\$50

PHONG HOA

TOÀ SOẠN VÀ TRỊ SỰ

80 Avenue Grand Bouddha Hanoi

Tel. n° 874

GIÁ BÁO

Sáu tháng Một năm

Trong nước . . . 1\$60 3\$00
Ngoại quốc . . . 3.50 6.50

MỘT SỐ : 7 XU

Mua báo kè từ 1 và 16 và phải trả tiền trước. Ngân phiếu xin gửi về : ông Nguyễn trường Tam, 80 Avenue Grand Bouddha Hanoi

SỨ MẠNH CỦA TRẺ CON
BAO THẦU CHO CHÍNH-PHỦ PHÁP

ĐỘC QUYỀN BÁN: cho các nhà thương, các
nhà hộ-sinh và các nhà thương binh, v.v.
ở TRUNG-KỲ, BẮC-KỲ VÀ CAO-MAN

Tôi đếm đi đếm lại vẫn chỉ có
mười lăm xu. Anh Quang bỗng vỗ
vai tôi một cái thật mạnh, làm tôi
điếc thêm mấy giờ đồng hồ:
— Tôi có một người quen ở Mont-
rouge.

HAI CÂU HỎI

NÓI truyện với Hanoi — bảo mãi, phải là người có tinh chịu khó lắm mới được, vì có nhiều điều rất giản dị, ai ai cũng hiểu mà chỉ riêng bạn đồng-nghiệp không hiểu thôi.

Đã thế lại hay kiểm cờ nói lảng tanh dâu, không ăn nhìp gì với câu hỏi cả.

Ông Lê tràng Kiều, trong Hanoi báo viết mấy hàng văn quỹ như sau này:

Khôi-hài như thế là làm loạn vây, chính phủ không tí, chúng tối tri.

Câu văn viết rành mạch, gọn ghẽ. Nó hùng hồn ở sự giản-dị và mạnh mẽ ở điều tự nhiên. Ông Lê tràng Kiều quả đã có lẵn viết được câu văn hay vậy.

Chúng tôi có nhắc lại tuy khen « từ », nhưng ché « ý », bởi vì cái ý của câu văn đẹp đẽ ấy nó không được thanh cao....

Ông là người làm báo, ông không-ưa bọn làm báo chúng tôi, đó là quyền của ông; ông muốn trị chúng tôi, đó cũng là quyền của ông, mà đó cũng là công việc ông muốn làm ngay, nếu ông có sức.

Song ông lại còn-muốn cho chính phủ trị chúng tôi nữa! Ô! Thế thì khỉ quá. Bởi vậy XIII Chàng khuyên nhỏ ông mấy lời.

Lời khuyên ấy cũng viết bằng văn annam dặng ở Phong Hóa. Văn chẳng biết có khá kh้อง, nhưng ý kẽ cũng rõ rệt.

Duy ôi Kiều hiểu ra nghĩa khác, ông hiểu ý XIII Chàng theo thái độ và tâm trạng riêng của ông. Ông bảo rằng XIII Chàng vu cho ông là... lính kín.

XIII Chàng đâu có bảo ông Lê tràng Kiều là mệt-tham! XIII Chàng chỉ bảo, ông Kiều đã tự xưng là một nhà làm báo, mà lại còn cầu chính phủ trị bạn đồng nghiệp của mình thì ông ta nên làm việc khác hợp với tâm địa ấy hơn.

Còn như nếu ông Kiều cho rằng nghề mệt-tham là hợp với tâm địa của ông, thì đó là ý riêng của ông, không ai nói gì.

Nhưng khoan đã! Người mệt-tham, khi đi mệt-tham chỉ là làm công việc và bôn phan của người ta mà thôi.

Đến như ông Kiều, đã tự xưng là làm báo, thì có bôn phan nào bắt buộc ông ta phải cầu chính phủ trị một người đồng nghiệp?

Hay ông cho cái nghề làm báo của ông phải có bôn phan và công việc như thế?

Bây giờ chúng tôi chỉ hỏi ông Lê tràng Kiều hai câu, hai câu thôi. Và mong rằng ông sẽ trả lời câu hỏi đó — chứ không nói truyện khác—, nếu ông có thể trả lời được :

a) Một nhà làm báo có nên « cầu chính phủ trị » một người đồng nghiệp của mình không ?

b) Nhà làm báo đã có tâm địa cầu như thế và đã nói ra lời, thì danh dự người ấy thế nào ?

Ông Kiều mà trả lời hai câu hỏi đó một cách trường tồn, là đủ rồi. Chúng tôi không « câu » gì hơn nữa.

Nhân thè xin cảm ơn Hanoi báo, vì đã cầu chính phủ trị chúng tôi không được, bây giờ lại cầu cho chúng tôi sống lâu. Rõ lần thèn quá! Vì nếu Hanoi báo đã có ý mong cho Phong-Hoa sống lâu, thì khi trước, bạn đồng nghiệp cầu cho chính phủ trị chúng tôi làm gì ?

THẠCH LAM

— Mày đã mua tem 5 xu dán vào thơ
tạo sai bở ra nhà giấy thép rồi chứ?
— Thưa họ hết cả tem 5 xu, con phải
mua tem 15 xu, con sẽ làm ba, dán vào
thơ một phần rồi à.

— Góm hôm nay dậy mệt quá
— Hôm qua không ngủ được à?
— Không, hôm qua tôi ngủ kỹ
nhưng mè thấy làm việc nhiều quá.

một đạo nhân ấy tên là Mạo Mạo tiên, đồ đệ Ô-Phong chân nhân, ở núi Ich-hữu. Còn đạo nhân kia thì là Quái-kết đạo nhân, vốn là một con khỉ ngựa tu luyện thành tinh, tu ở động Tiêu-thuyết-thú-bầy, giẫy núi hàng Bông đậm.

Hai đạo nhân vẫn có thù hiềm với nhau, sợ rằng ở Hanoi đánh nhau phải phạt, nên đã cưỡi phi kiêm lên trên đó làm một trận quyết liệt.

Hiện ông Vũ-đinh-Long đang đi ô-tô lên đó điều tra, được tin gì, bản báo sẽ đăng tiếp.

Thach-Lam

ÔNG LÊ TRÀNG-KIỀU

ÔNG Lê-tràng-Kiều là người nhã nhặn, lễ phép—ông nhất định cái như vậy — ý chừng vì ông đã dùng những câu : « Thái độ hèn nhát, tiêu nhân... » để tặng những người ý kiến không giống ý kiến ông.

Ông lại tự phụ là một nhà làm báo lành nghề nữa. Hay là vì thế mà ông ấy viết câu :

— « Chính phủ không trị, chúng tôi trị » chẳng?

13 Chàng khuyên ông ta nên đi làm nghề khác, hợp với tính tình ông ta hơn.

Tôi cũng khuyên ông ta như vậy. Vì :

Một là ông ta thành thực cầu chính phủ trị chúng tôi. Như vậy thì 13 Chàng khuyên ông làm nghề khác thật là phải.

Hai là ông không có ý ấy, nhưng đã chót lỡ lời. Như vậy thì ông hóa ra ngù ngờ, đại dột quá đi mất, làm báo « như một người đánh cờ chưa sach nước cản » và tỏ ra « mình không hiểu nghề » rồi. Đi làm nghề khác lại càng nên lầm.

Mà buồn thay cho ông Tràng-Kiều khôn ngoan, hai đường ấy, ông chỉ còn có thể chọn lấy một...

Thôi vậy, ông Kiều ạ, ông cố học mà đi thi tri huyện : tôi biết còn chán người trọng vọng cái nghè ấy.

Tứ Lý

— Một lần tôi đã trông thấy mè con vẹt cao ba thước.

— !!!!

— Ấy là kẽ từ đất lên chỗ nó đậu đó chứ!

CUỘC ĐIỆM BÁO

LẠI VINH VÀ NHỤC

CÁI tâm địa ông Lê-tràng-Kiều (cầu chính phủ trị) thô lộ ra trong một bài ở Hanoi báo, đã được nhiều người đề ý đến (kè như cũng là một cái vinh cho ông ta).

Tiến Bô trong số vừa rồi, có viết về việc đó như thế này :

«... Không những thế, đối với bạn đồng-nghiệp, người bắt chính trong bọn các ông ở Hanoi báo là Lê-tràng-Kiều lại tìm cách phá phách hoặc ngầm ngầm hại. Điều này chúng tôi có chứng cứ rõ rệt. Trong Hanoi báo gần đây, ông Lê-tràng-Kiều đã cầu cho chính phủ trị bạn đồng nghiệp Phong Hóa...

Ôi! Tình đồng nghiệp! ôi! người ơi là người! Lương tâm con người mà nỡ làm cái việc tử tế ấy ư?...»

Bạn đồng nghiệp Tiến Bô còn nói mấy câu nữa về sự « hỗ trợ luận » — tiếng của Tiến Bô — của người và giống vật, nhưng chúng tôi cho là quá nặng, không tiện trích ra đây.

Còn về sự « vinh, nhục » của ông Lê-tràng-Kiều đó, bạn đồng nghiệp cứ biết là dù, cũng không cần phải than « ôi! » lầm làm gì cho nó phiền.

TIN VĂN ĐẦU?

HÒI Tin Văn mới ra đời, có cái vẻ hoạt động mạnh mẽ lắm. Hết « một giờ » với nhà văn này, lại đến « hai giờ » với nhà văn kia, rồi lại hào ký niêm ông này, ký niêm ông khác. Rồi lại còn dự định tổ chức cả cuộc hội họp các nhà văn Trung, Nam, Bắc nữa.

Nhưng bày giờ, than ôi! thời oanh liệt nay còn đâu?

Báo Tin Văn chết rồi, cũng không mấy người nhớ đến nữa.

Có một cái lẽ ký-niệm mà Tin Văn đáng làm nhất hồi sinh thời, có lẽ là

làm một lễ kỷ-niệm ngày Tin Văn ra đời và ngày Tin Văn chết.

MỘT TIN LẠ!

VÙA rồi ở làng Sơn-nam, huyện Văn-yên, tỉnh Sơn-tây có xảy ra một việc rất lạ, xưa nay chưa từng thấy bao giờ.

Bấy giờ vào khoảng cuối giờ té sang giờ sủu (nghĩa là quá nửa đêm), một người nông phu bỗng nhiên trông thấy về giây đồi gần sông Đà, một tia ánh sáng đỏ từ đất vụt lên trời, ngay lúc ấy lại có một tia lửa ở phía trước cũng vụt lên rồi hai làn ánh sáng xanh đỏ như quấn lấy nhau, trông thấp thoáng hình như có hai lưỡi gươm, tiếng chạm nhau kêu soang soảng. Người nông phu lấy làm lạ, bèn đến gần xem thì thấy dưới chân đồi, đứng cách nhau 50 bước, có hai người đứng tuổi, ăn mặc rất kỳ-dị như lối đạo-nhân ở bên Tàu đời thương cõi mà hai luồng ánh sáng đó phát ra từ lỗ mũi hai đạo-nhân.

Chàng nông phu sợ quá, bèn nấp vào một chỗ. Một lát thấy luồng ánh sáng đỏ yếu dần rồi tắt hẳn, rồi nghe thấy tiếng sấm nồ vang, và chớp lòe... tiếp đến tiếng « soet » một cái rất mạnh. Anh nông phu thấy một đạo nhân cưỡi làn sóng xanh lùn vụt bay về phía bắc, còn đạo nhân kia lẩn ra bãi cỏ, máu me đầm đìa, đầu lia cõ.

Anh nông phu sợ quá, vừa chạy vừa hô-hoán, người làng đồ ra xem, ai cũng lấy làm kỳ dị.

Tin sau cùng. — Người ta đã di trình, ông huyền sở tại đã cùng đốc-tò đến khám nghiệm tử thi. Về việc này, người vùng đó bàn tán xôn xao, chẳng ai biết hai đạo nhân ấy ở đâu đến. Những ông già bà cả thi đoán là hai bậc « kiêm tiên » di vân du từ bên Tàu sang đến ta.

Tin sau cùng sau cùng — Theo cuộc điều tra của bản báo phóng viên, thì

KHU
PUBLIS
STUDIO

CAO BỐ-PHỐI LẠC-LONG

SỐ 1. PHÓ HÀNG-NGANG. HANOI.

CHỮA CÁC BỆNH-HO
BỆNH-PHỐI VÀ BỐ-PHỐI
CÓ BẢN CẨM PHÁP.
VÀ NGOẠI QUỐC.

Chữa ngay đừng rủ rỉ, vì trung
đực phổi chóng nhuã làm an giàu...

Nếu các bà thấy trong người rู้ rượi, da dưới đau đớn khó chịu
khi lăn cả máu, cả mủ, hẳn các bà đã biết bị một trong bốn ch

- 1º) HƯ TRẺ TỬ-CUNG — Kinh nguyệt không đều lâu ngày tử-cung và hàn
- 2º) NỘI THƯƠNG TỬ-CUNG — Lúc sinh đẻ trắc trở làm cho não động
- 3º) NHIỄM ĐỘC TỬ-CUNG — Khi thấy kinh, vi băng bó không cho hở hơi, nén
- 4º) NGOẠI THƯƠNG TỬ-CUNG — Trong khi giao hợp, bị gốc đập hàn

Các bà dùng nhiều thuốc rồi mà không khỏi. — Nay muốn rõ căn bệnh,

« BÁ-ĐÁ SƠN-QUÂN TẤN » của chúng tôi, là thuốc không sai một. Quý bà sẽ ngạc nhiên, với số tiền rất ít mà quý bà sẽ được lành

Giá thuốc BÁ-ĐÁ SƠN-QUÂN TẤN: Hộp lớn (10 gói)

Nhà thuốc VÔ-VĂN-VÂN Thuốc

Tổng đại lý NAM DINH: Tông

Thợ-thê-Đường,

296, Rue Paul-Bert 17, ru

Danh tam cúc

Khóa cùng ông bạn một hôm.
Rủ nhau đi đánh « tôm-tôm đòn bà ».
Cô bài tam-cúc chia ra,
Hai ông ngồi cạnh hai bà xuân xanh.
Hai cô, hai cậu, đã đành
Rắng không đến nỗi phải tranh,
nhưng mà
Một cô đẹp tựa tiên sa,
Một cô lại xấu như ma nát người.
Khóa bèn dao hét một lời:
Khi chơi, bắt cứ ai người đòn ông.
Tốt den của bạn má-hồng,
Hè mà đè được, vợ chồng kết đôi.
Dù ai cũng phải nhận lời.
Đè ai thì cứ một người ấy thôi.
Chui chui, ngủa ngủa một hồi,
Khóa tôi gấp ván có đôi tất hồng.
Bài bên liếc mắt ghé trông.
Tốt den cô xấu thấy cùng có đôi:
Đôi cao lango đánh cả rồi,
Mười phần phải gấp cả mười còn chi.
Uất người, Khóa chẳng kịp suy,
Quẳng đôi tốt đó, tức thì chui ngay !

Anh Khóa

Cải chính

Ông Từ-Lý,

Trong số P.H. ra ngày 13-3-36,
bài « Hội chợ Huế », ông bảo
chúng tôi là những hạng Bang
Banh tập sự, vì chúng tôi cầm
roi mây.

Không ! chúng tôi không muốn
lắp làm Bang Banh, mà chỉ muốn
đè phòng Bang Banh mà thôi.
Chúng tôi sợ trong hội chợ dẫu
đang tri di ngang hàng hay ngồi,
đứng ngang hàng với Bang Banh
thì không khỏi những cái tát
hay những ngọn roi nên thân,
nên phải cầm « ba-toong » mây để
đối phó lại đấy thôi.

Vâl lại, không những ở Vinh
mới có Bang Banh, ở Huế cũng
không thiếu gì « của qui » ấy.

Vậy xin ngại cải chính dùm.
Xin đa tạ,
Mai-xuân-Nhân (Huế)

HOẠT KÊ TỰ ĐIỂN

Rượu : Nước lá của ông Khắc-Hiếu.

Bát : Chén hạt mít để uống rượu
của ông N.K.Hiếu.

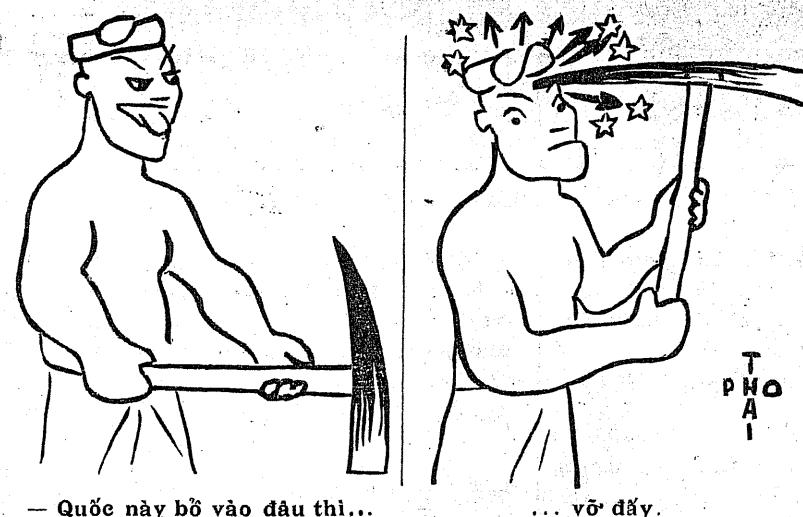
Mặt : Chỗ có rất nhiều vi trùng,
vì vậy phải lấy « vôi quét » lên để
trừ.

Cửa kính các hiệu : Gương của
công tử qua đường.

Rắng : Mây ép chảy, rận của các
bà nhà quê.

Khung áo : Một vật hình tròn,
nhỏ, bằng đồng hay vải dùng để...
về khi học trò đứng đọc bài.
(còn nữa)

Đinh Lân

hạt đậu don

Thì văn

Sao Mai số 109, « Các nhà
báo .... » :

Có kẻ cầm bút nhạy đi nhạy
lại mãi một cái ván đẽ cũ rich
nghệ thuật... mà chung qui cái gi
vẫn nguyên cái ấy: nghệ thuật
vẫn là nghệ thuật, bút chiến vẫn
là bút chiến, độc giả vẫn là độc
giả...

Mà tác giả câu văn ngó ngắt
này vẫn như cũ. Giả làm thế nào
cho độc giả biến thành độc thật,
và tác giả biến thành quả bầu
thì hay quá !

Chớ làm thế

Cũng trong bài ấy :

... Ta nên lấy cái năng lực của
câu văn, bài báo bình dân mà
món tròn trái tim bình dân của
họ...

Nên món tròn vừa vừa chữ,
mon tròn lăm rồi họ đậm ra
thấy ngứa ngáy đấy.

Cảm

Hanoi báo số 10, « Mộng hoa » :

... Tôi không dám theo nàng
nữa, vì tôi sợ cái cảm giác trách
móc của nàng không muốn cho tôi
quấy rối cuộc mơ mộng liên miên...

Cái gì là cái « cảm giác trách
móc ? » Có lẽ nó là một cái « ý
tưởng tung tăng » của tác giả.

Nó

Cũng số báo ấy, « Lê-Yên » :

... Những mảnh vụn thừa của
niết trái tim đã vỡ, của một mảnh
tình yêu đã tan tanh của tôi đã
thoan thoắt xuyễn qua biết bao
nhiều trái tim ngây dại...

Trái tim của người viết câu
văn ngây dại này là một quả
bom nổ.

Cũng bài ấy :

... và để lại biết bao nhiêu thiên
tinh-tử...

Thật là tử tình tử tội cho độc
giả !

Bị thương.

Văn số báo ấy, « Chiếc chén cỗ »:

... Thoa cỗ nói, tôi vẫn từ, song
về sau, chẳng chống lại được
những giọt lệ ngây thơ chảy qua
đôi má phụng phiêu...

Giọt lệ ngây thơ...câu văn ngó
ngắt.

Thú vị

Tân Văn số 77, « Tự do diễn
dàn » :

... Xuân qua. Hơi thuốc pháo
vẫn còn thoang thoảng bên mũi
ta nồng nực...

Sao không viết thêm : rồi một
trận gió nóng nực đến làm ta
lạnh buốt, có phải đầy đủ không ?

Quan văn sĩ.

Tân Tiến số, 26 « Danh dự... » :

.., ai là nhà văn sĩ về chính trị
(?), về quốc gia (?), có cái danh dự
được người kính trọng là « thằng »,
là « ông lớn », là « tiên sanh »,
là « chí sĩ », thì hãy xuy cùng xét
cạn hồn làm tròn cái giá trị của
danh dự đó.

Ông lớn văn sĩ ? Cụ lớn văn
sĩ ? Quan lớn văn sĩ ? Như vậy
thì, tôi cũng có thể nói : quan
lớn tác giả, vì tác giả cũng là
văn sĩ.

Người ?

Cũng bài ấy :

Cái phú quý trái với lương tâm,
cái quyền trước vó nhân đạo. Ở
đời số người đó nào có hiềm chí.

Người hay cái ? Cái hay là
người ?

N.D.C.

BÚC TRANH TIỀN

(DUYÊN BÍCH CÂU)

TRUYỆN DÀI BẰNG THƠ CỦA THẾ LŨ

(Tiếp theo số 177).

VI

Từ đó, bên thềm mặc gió mưa,

Tú Uyên chỉ biết có tình thơ.

Bao nhiêu gái đẹp cùng trong xóm

Văn trách người đâu quá hững hờ.

Đôi khi chàng ngắm cảnh ban chiều,

Dạo gót bên đồng lúa chín reo,

Các chị vui đùa đang cắt đà

Ngừng tay ngoan ngắt đứng trông theo.

Thấy chàng trai trẻ điềm nhiên bước

Lơ đãng nhìn đâu cảnh nước mây,

Cả bọn bảo nhau loi-lả hát...

Lời ca trong gió nhịp nhàng bay.

Nhưng má hồng ai hờn hở xuân,

Miệng cười, đôi mắt của gai nhân

Với bao tình thắm, bao duyên thắm.

Trong giọng khuyên mùi truyện

ái ân

Cũng không gọi được lòng thi sĩ.

Chàng vẫn mơ hồ, vẫn thản nhiên

Hồn mộng đắm say mầu sán lạn

Mãi theo tim vẻ đẹp thần tiên.

■

VII

Ngùi ngâm chàng ôn nhãc truyện

xưa,

Đoạn tình ngây đại thuở còn thơ

Bấy nay im lặng trong tâm tưởng

Bỗng chốc như còn vang tiếng to

Cho nên trong lúc mọi người vui

Chào đón xuân về với thắm tươi,

Uyên lạ cho lòng cam chịu sống

Bao ngày, ôm ấp mộng xa xôi...

(còn nữa)

Thế-Lũ

giá mỗi đôi từ : 3\$50 trở lên

Giày kiều mới mùa bức 1935 bằng vải « Thông Hồi »
đi rất mát chân, đẹp và bền hơn các thứ vải
thường — Có trước nhất ở Đông-Dương tại hiệu :

VAN-TOAN

95, PHỐ HÀNG BÀO, HANOI

có nhiều kiều khác nhau rất đẹp và lạ mắt
chưa đâu có. Có catalogues gửi đi các tỉnh

Cung !!!
hết, khi hư ra đầm đìa, có khi vàng, khi trắng,
hung đau tử-cung :
(số giờ chàng yếu nên tử-cung sa).
tử-cung, tử-cung có vết mà sinh bệnh.
hết độc máu xấu nhiễm vào tử-cung làm cho tử-cung sung
(phong-tinh truyền nhiễm).
và muôn căn bệnh mau khỏi, nên hỏi mua thuốc :
để phát minh trị bệnh tử-cung và khi hư, trăm người dùng
nhé mạnh và sẽ có thai nghén chắc chắn sau khi khỏi bệnh.
đi 1\$00 — Hộp nhỏ (5 gói) 0\$50
daumot (Namky)

đại-lý HAIDUONG
i-Luong
ue Maréchal Foch

Chi-cục HANOI :
86, Rue du Coton
Tel. 98

GÁI HỒNG CHỒNG

HÀI KỊCH MỘT HỒI của ĐOÀN-PHÚ-TÚ

(Tiếp theo)

LÓP THÚ SÁU

Tý, Mão

MÃO — Còn cô Tý bày bàn ăn đi.

TÝ — Trong khi ấy thì cô làm những cái trò gì?

MÃO — Tôi đọc báo và đợi anh Đường xuống nói truyện...

TÝ — Nói truyện ở trên gác chưa chán à?

MÃO — Chán thế nào được. Vả lại nói truyện với anh Đường thì có bao giờ chán được. Xa nhau mười mấy năm trời!.. Một người bạn thân ngày nho...

TÝ — Anh Đường bây giờ không như ngày xưa đâu. Anh ấy không ra người liền quẩn...

MÃO — À, ra thế! Chắc anh ấy thích nói truyện với người cảm? Khó gi, tôi sẽ đóng một vai « cảm » hoàn toàn.

TÝ (khó chịu) — Đã lâu ngày không gặp nhau, mình cũng nên giữ gìn, không nên xuống xã quá. Những lối dừa ồm ở ngày xưa...

MÃO (nhìn Tý, hơi ngạc nhiên) — Quái!... cô Tý, cô nói dừa hay nói thực đây?

TÝ — Có phải lúc nào cũng nói dừa đâu.

MÃO — Hừ, lạ thật! lạ thật! Tôi không hiểu chị ra thế nào cả! Từ nay, tôi vẫn trưởng chị nói dừa cho vui, ai ngờ... ai ngờ...

Cái giọng mỉa mai, cau có kia không có nghĩa lý gì cả. Hay là chị không bằng lòng tôi điều gì? Chị cứ nói phăng ra có được không, việc gì mà hàn học thế. (Tý không đáp. Mão tốn lại gần). Chị Tý, nhìn mặt tôi đây. Tôi có điều gì phạt ý chị, thì chị bảo cho tôi biết. Tôi sẵn lòng xin lỗi chị ngay, kia mà.

TÝ (cười gượng) — Rõ ngốc chửa! Chưa chỉ đã xứng xộ! Đã lâu không giận nhau, lao muỗi làm ra bộ giận để chọc tức may choi, thế mà mắng lira! Rõ bêu!

MÃO (cười) — Ủ, có thể chứ! Tao tưởng máy giận lao thực. Tao đã định cho máy vài cái cắn chồi phết-trần.

TÝ — À phải, máy lấy chồi phết trần phết qua bàn ghế cho sạch bụi đi, kéo anh Đường anh ấy cười chết. Nhà có ba dừa dàn bà mà để bụi thế kia.

Mão ngoan ngoãn lấy chồi phết bụi ở bàn ghế, trong khi Tý giải khăn bàn, đặt bát, đũa, v.v...

MÃO — Tý này, cái đệm ghế này tao thêu cũng nhả đầy chử, nhỉ? (Tý không đáp). Chắc anh Đường thế nào cũng phải thích... Một lát. Cái chao đèn này tao làm theo kiểu vẽ trong sách, tao yêu lắm, máy à. Nếu anh Đường ra ý thích, thì tao sẽ làm vài cái cho anh ấy. (Tý vẫn không đáp. Một lát). Những tranh lồng kính của máy trông cũng đẹp đấy chứ. Máy dán mép có kỹ thuật lắm, nhưng phải cái... những tranh cắt ở tờ báo... không đúng đắn...

Tý không đáp, bỏ vào nhà trong. Mão trông theo bằng con mắt thù ghét, ném cái chồi xuống đất, ném mình vào chiếc ghế hành có vẻ tức giận lắm, cầm tờ báo xem rồi lại xé tờ báo vụn ra. Một lát. Đường ở trên gác xuống, đã thay y phục

mới, đầu tóc đã bóng mượt. Hoi bánh, tuy hơi già.

LÓP THÚ BÂY

Mão, Đường

ĐƯỜNG — Có Tý với cô Dần đâu rồi, cô?

MÃO — Kia, anh... Anh đã tắm xong rồi à?.. Trong anh bây giờ bánh hơn lúc nãy nhiều.

ĐƯỜNG — Tôi mà còn bánh được kia? Tôi oi, cô mỉa làm gì...

MÃO — Không, thực đấy. Anh thử soi gương xem Lịch sự tắm. Cô Tý có ấy bảo anh già, nhưng theo ý tôi, anh còn trẻ lắm, trẻ hơn chúng tôi nhiều. Năm nay anh bao nhiêu tuổi rồi nhỉ?

ĐƯỜNG — Cô không nhớ à? Tôi hơn cô...

MÃO — Cô, cô, anh hơn tôi năm tuổi. Tôi năm nay...

ĐƯỜNG — Có năm nay mới có ba mươi ba, còn tôi đã ba mươi tám rồi, còn gì nữa. Nửa đời người!

MÃO — Chả ai dám bảo là anh đã ba mươi tám...

ĐƯỜNG — Phải, ai cũng đoán ít ra là bốn mươi nhăm!

MÃO (định cãi)...

ĐƯỜNG — Không, không, tôi biết mình tắm! Bao nhiêu năm phong trần, có tính!

Bao nhiêu đau khổ, các cô thực sung sướng hơn tôi nhiều. Tôi ghen với các cô tắm kia đấy. Như cô chẳng hạn, đó ai biết cô đã ngoài ba mươi.

thật là ác. Nhưng mà anh à, cũng có người đặt tên như thế lại có lợi. Vì dù, cô Tý... mời trống ai cũng đoán đến bốn mươi là tôi, thế mà tuổi túy thì tính ra mới có băm sáu!

ĐƯỜNG (ngập ngừng) — Không, tôi thì tôi thấy cô Tý.. tôi không thấy.. tôi trưởng...

MÃO — Phải không, anh? Chị Tý.. chị ấy làm sao ấy, anh à. (Lại nói lảng) Anh trông cái đệm ghế này thế nào?

ĐƯỜNG — Ồ, đẹp quá nhỉ! Ai thêu mà...? Chắc là cô, vì từ ngày xưa, cô đã khéo về nêu công lâm.. Qui hóa thực. Trong nhà có một người dân bà như cô, chả còn phải mất tiền sắm, mà có bao nhiêu đồ trang hoàng đẹp l.. Phải, tôi còn nhớ, ngày xưa cô có thêu cho tôi mấy chiếc mèo xoa, tôi yêu đương kim mèo chủ của cô lâm; trong bao nhiêu lâu, tôi giữ mãi những chiếc khăn tay đó làm kỷ niệm. Bây giờ cũng hẵn còn một chiếc, phải, một chiếc khăn bằng lụa trắng, tôi không dám dùng đến... có lẽ tôi có mang theo thì phải. Lát nữa tôi tìm trong vali.. Tôi giữ những vật cũ lâu lâm, cô à. Vì những vật đó nhắc lại cho tôi những ngày nhỏ còn vui sướng. Ngày trước, cô này, cô Tý này, cô Dần này...

MÃO — Vâng, cái ngày ấy, chúng mình còn nhỏ bằng ngàn này... mà vui quá. Tôi thì ở cạnh nhà chị Dần. Mẹ chị Dần yêu chúng mình quá, coi như bốn đứa con đẻ

MÃO — Sao lại hết cái thời kỳ ấy được. Chính mình lại gặp nhau, lại được quí mến nhau như ngày xưa, và em, — ừ, ngày trước, em nói với anh vẫn xưng hô như thế, nhỉ, — em lại dan áo len cho anh mặc. Anh thích màu len gì, để em dan cho anh một chiếc.

ĐƯỜNG — Cám ơn cô. Vâng, nếu thế thì còn gì hay bằng. Tôi tra màu xám thăm, cô à. Tôi sẽ dem chiếc áo len ấy vào Saigon giữ gìn trân trọng làm kỷ niệm, — vì ở đây không bao giờ rét, chắc tôi sẽ giữ chiếc áo ấy được suốt đời. Và tôi xem nhớ đến cô mãi.

MÃO — Và em sẽ thêu cho anh một tà khăn mùi xoa.

ĐƯỜNG — Cố làm gì có thì giờ mà...

MÃO — Thêu cho anh thì bao giờ em cũng có thì giờ, anh à.

Mão cúi mặt xuống, vân vê vật áo. Đường thì nhìn Mão dăm dăm. Một lát. Tý ra. Hai người không tròng thấy.

LÓP THÚ TÂM
Mão, Đường, Tý

Tý trông thấy hai người có dáng ngượng nghịu, thi khó chịu. Một lát im lặng.

TÝ — Cố Mão vào tôi nhớ một chút. (Đường và Mão đều giật mình nhìn lại). ĐƯỜNG — Kia cô Tý, cô làm gì mà bận thế? Cố ra nói truyện... Chúng tôi đương nói...

TÝ — Vâng, thưa anh, tôi đã xong công việc rồi, xin ra hầu truyện anh đây. Cố Mão làm ơn.. (vẫn Mão lại gần, nói nhỏ) vào dóm hộ lao cái bếp để dun nước, lao không biết dóm, đi, mau lên! Rồi xem hê cơm canh thì ghế hộ nhé, còn Dần nó cũng sắp về.

Mão vung-vằng không nói gì, vào nhà trong.

LÓP THÚ CHÍN
Đường, Tý

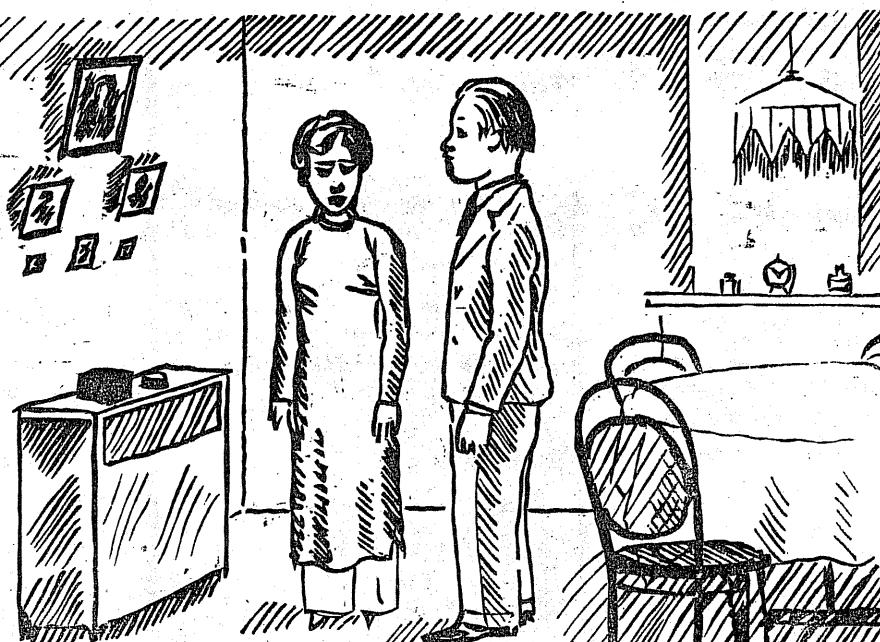
TÝ — Anh Đường à, chúng tôi gấp anh vui quá, không biết anh có ở đây lâu không? Anh cố thu xếp công việc để có thể ở lại đây đó.. một hai tháng thì hay quá.

ĐƯỜNG — Tôi cũng mong được thế, còn gì bằng nữa. Nhưng không sao được, cô à. Trong nghè buôn, đi đâu về chậm một ngày có khi mất nghiệp. Đến ngày kia tôi đã phải...

TÝ — Ngày kia? Ồ không, anh ở lại ít ra là một tuần lễ vây. Anh đi với thế, thì.. tôi.. chúng tôi nhớ lắm.

ĐƯỜNG — Tôi còn nhớ các cô nhiều hơn nữa kia. Vì các cô còn có bạn, chứ tôi...

TÝ — Bạn nào thay được anh, vì.. vì.. Anh không biết, chứ trong ba chúng tôi, có lẽ có một mình tôi là buồn nhất, anh đi, tôi sẽ ngao ngán mất vài năm là tôi. Ba chúng tôi đều mồ côi cả.. và đều.. đều.. Sóng một mình tôi khỏe hơn hết. Tình cảnh tôi,

MÃO (thở dài) — Đứa bé con nó cũng biết, anh à.Tên tôi là Mão, mà năm nay là năm hợi, tên đây, tuổi đây, trốn đi dầm nào.

ĐƯỜNG — Nhưng mà cô còn trẻ hơn tôi nhiều.

MÃO — Thực không, anh?

ĐƯỜNG — Tôi không nịnh cô đâu. Trong cô chỉ độ hăm bảy, hăm tám... không, hăm sáu, hăm bảy thôi.

MÃO — Thế thì cái tên tôi làm hại tôi lắm nhỉ. Các cụ lấy « can-chi » đặt tên con

vậy. Anh ở trọ nhà chị Dần được đến bốn năm, nhỉ?

ĐƯỜNG — Không có hồi nào tôi sung sướng bằng hồi ấy. Các cô đối với tôi thật là thân mật! Cố Tý...

MÃO (hở dè bĩu) — Cố Tý!..

ĐƯỜNG (nói chua) — Cố!.. nhất là cô! tôi mến cô nhất, vì cô hay thêu mùi xoa, hay dan áo len cho tôi.. Bây giờ thì hết cái thời qui búi ấy rồi. Chiếc mùi xoa lụa tôi còn giữ, nhưng áo len thì không có mà mặc nữa!

BỒ THẬN

(BỒ BỒ TÌNH THẦN)

Vị thận kém, huyết xấu, nên các đầu xương đau mỏi (nhất là xương sống và xương đầu gối) Đêm nằm tâm thần bàng hoàng (chiêm bao), có khi lại xuất tinh nữa. Đi xa người mệt nhọc, hay thở, mắt hoa, đầu váng v. v.. Vậy dùng ngay thuốc ĐẠI BỒ THẬN số 14 (giá 1\$00 một hộp) sẽ khỏe mạnh khoái ngay. Nam nữ đều dùng được cả. 5\$00 6 hộp.

nhà thuốc BINH HUNG

— 67, RUE NEYRET — HANOI —

ĐẠI LÝ — Haiphong : 60 Paul Doumer — Thái-Binh : 112 Jules Piquet — Camphamine : Phúc Hưng Long — Uông Bí : Kim Lan 51 Rue Harmecard — Tuyên Quang : Les R. des Mandarins — Yên bay ; 18 R. des Forgerons — Viêt Trì : Đặng đình Chiểu — Viêt : Tam Kỳ Maréchal Foch — Saigon : Trần nguyên Cát 81 Bd Charnier — Socstrang : Hồng Điều — Goc Công : Nguyễn thế Đường — Battambang : Trần Bá Quán — Pnom Penh : Việt Kiều 59 Rue Delaporte.

"KHÍ HU' HUYẾT BẠCH"

Đàn bà vì huyết kém, hay chồng có bệnh Lậu, Giuong-mai truyền sang, nên sinh ra bệnh khí hư. Khi hành kinh thấy ra nhiều chất trắng. Có người thấy sốt, rúc đầu, chóng mặt näy đom đóm mắt, thỉnh thoảng lại sôi bụng đau bụng nữa. — Nên uống thuốc « KHÍ HU' »(1\$20 1 hộp) bất cứ lâu, mới, nồng nhẹ, đều khỏi rút hẳn. Khi uống thuốc này, lại lấy thứ thuốc số 70 để vào cửa mình sẽ hút sạch chất trắng và dùng thuốc sát trùng số 16 rửa cho sạch.

anh biết đây... (Hai rơm röh nước mắt? Mắt xem ý, Dần với Mão hợp nhau, còn tôi hình như lúc nào cũng bị hất hủi...)

ĐƯỜNG — Cô nói quá ra thế, chứ tôi thấy các cô áu-yếm nhau lắm mà...

TÝ — Vâng thì cũng phải gượng vậy, chứ biết làm sao? Ngày xưa... (mắt mờ-màng như tim trong ký vãng) trong bốn anh em chúng mình, duy có tôi với anh là hiểu nhau, mến nhau hơn cả, vì cùng một cảnh ngộ.. Từ ngày ấy, tôi vẫn nhớ anh lắm. như một người em gái nhớ anh trai đi xa vậy. Chỉ có anh mới hiểu thấu tâm tình tôi.

ĐƯỜNG — Vâng, vì tôi cũng dan khồ như có. Cái ngày ấy, chúng ta cũng vui thật, nhưng bây giờ nghĩ lại cái vui của cô và của tôi lúc bấy giờ...

TÝ — Chỉ là cái vui vờ... mà lại ngắn ngủi nữa, có phải không, anh?

ĐƯỜNG — Những câu cô nói ra, và cái giọng nói rảa cô... phải là một người đã gặp nhiều cảnh đau-dớn mới hiểu được. (chép miệng) Nhưng mà thôi cô ạ, cuộc đời...

TÝ — Thì ra anh, cuộc đời... cuộc đời!.. biết bao nhiêu triết lý về đời người, tôi đã dùng để tự an ủi, nhưng mà, triết lý vẫn là triết lý, mà sự thực vẫn là sự thực. Mọi ngày tôi thường lấp lấp dỗ con trẻ làm vui, và muốn hy sinh cả cuộc đời vào cái công cuộc giáo hóa ấy. Cũng đã hơi có hiệu quả. Đời của tôi đã lâu nay vẫn cứ theo nếp ấy mà chôn chải... Song, từ cái phút anh ở cái quá khứ xa xăm anh hiện về với bộ mặt khắc khổ, với những vết bụi định trên áo như vết bụi của thời gian, thì một quãng đời đau đớn và cả những cái vui chua-chát ngày xưa bỗng trở lại mà chiếm hết cả tâm hồn tôi rồi. Bây giờ thì tôi không còn lòng nào mà nghĩ đến triết lý, nghĩ đến sự an-ủi, sự hy-sinh nữa, tôi chỉ... hoàn-toàn cảm thấy... nỗi cô đơn hiu quạnh của đời mình.

ĐƯỜNG — Cô đương sung sướng, nay dem cái buồn lại cho cô là lỗi tôi, lỗi rất lớn!.. Bây giờ, cô càng buồn bao nhiêu, tôi càng thấy rõ tội của tôi bấy nhiêu.

TÝ — Anh nói gì tội lỗi? Được gấp anh, tôi được sống lại cái đời thực của tôi là cái đời cay-dắng.., còn hơn là sống gượng cái đời yên-lặng vờ kia, anh ạ... Nếu nói đến tôi, thì có lẽ tôi đây mới là người có tội, vì tôi đã đem hiu-quạnh của tôi ra nói,... làm cho anh.. có lẽ... có lẽ lại nghĩ đến cái đời cô đơn của anh vì... vì...

ĐƯỜNG (thở dài) — Hai cái đời cô đơn! (.. rồi im lặng, nhìn TÝ. TÝ cũng im lặng ngoảnh mặt đi để giấu sự cảm động. Một lát, Mão vào).

LỐP THỨ MUỜI

Đường, Mão, TÝ.

MÃO — Hầm hầm chạy vào) — Dần đã về chưa?.. (nói ngọt) Chị TÝ vào bếp trông giúp em xanh cá, em tìm cái này rồi xuống ngay.

Mão vòi tìm một vật gì trong mẩy ngăn kéo. TÝ lườm Mão một cái thật dài, rồi cũng phải vào bếp vây.

LỐP THỨ MUỜI MỘT

Đường, Mão

MÃO (tim được trong một tập giấy, một chiếc ảnh) — Anh Đường ơi, em tìm thấy rồi. Em đã tưởng đánh mất!.. Tấm ảnh em mới chụp tháng trước. Còn có một khép, biếu anh làm kỷ niệm.

ĐƯỜNG (cầm lấy ảnh) — Anh có đẹp quá, nhỉ. Đẹp không kém gì người mẫu. Cám ơn cô lắm, cô từ-tể quá. Còn tôi, chẳng biết có gì để tặng cô... A, có, tôi có một tấm ảnh chụp hồi hai năm trước, khi tôi mới gõa... nhưng trông thật hình tiều-tụy quá.

MÃO — Dù tiều-tụy hay không cũng là một cái hình-ảnh của anh, một cái kỷ-niệm bao giờ cũng vẫn quý. Tôi sẽ hết sức giữ gìn tấm ảnh ấy, như ảnh một người... một người anh. Tôi sẽ treo... Anh muốn tôi treo ở chỗ nào? Ở chỗ này, nhé? Bỏ cái tranh này đi, anh nhỉ?

Đường đi đến cạnh Mão, hai người cùng ngắm bức tường, rồi lại nhìn nhau co vẻ bẽn lèn. Dần ở ngoài vào.

LỐP THỨ MUỜI HAI

Đường, Mão, Dần.

Dần thấy hai người đứng gần sát nhau

và đều e-lệ thi cẩn: khó chịu vô cùng, nên dừng chân lại, tay xách gói đồ ăn. Một lát, Dần nhẹ bước lại quay ra cửa, rồi đánh tiếng từ dằng xa:

DẦN — Tý ơi, Mão ơi, anh Đường đã sửa soạn xuống ăn cơm chưa? (Đường và Mão nhích xa ra và nhìn ra phía Dần) Ô kia anh Đường, chắc anh đợi cơm tôi làm thì phải. Chết chửa, tôi đi lâu quá, phải không? Xin lỗi nhé.

ĐƯỜNG và MÃO (cùng nói) — Không, không lâu đâu mà!

DẦN — Mão (đưa cho Mão gói đồ ăn. Mão đưa mắt hỏi, Dần ra hiệu bảo vào bếp. Mão vào).

LỐP THỨ MUỜI BA

Dần, Đường.

DẦN — Thế nào, anh Đường, anh xem chô ăn, chô ở của chúng tôi thế nào? Có nên thơ không?

ĐƯỜNG — Nên thơ, mà lại đậm-ẩm nữa. Mới bước chân vào, tôi có cái cảm-giác rằng ở trong nhà này toàn những sự êm-ái, không bao giờ có sự gì náo động cả. Và có một cái gì ở quanh mình nó giữ mình lại, nó an-cần, lưu-luyến lắm...

DẦN — Vâng nó đã lưu-luyến đến thế, thi không bao giờ anh ra thoát. Mà chúng tôi đã bắt được anh lạc loài đến đây, thi không bao giờ chúng tôi để anh ra khỏi.

ĐƯỜNG (cười) — Chỉ sợ chính các cô lại mời tôi ra cửa...

DẦN — Ô, có đời nào!

ĐƯỜNG — Vì tôi sợ các cô đương sống một cách vui-vẻ...

DẦN — Có anh đến lại vui vê thêm lên, có phải không?

ĐƯỜNG — Tôi là một kẻ cô đơn, phiêu bạt vào đâu là đem cái áu-sầu vào đó.

DẦN — Có lẽ đi chô khác thi anh đem theo cái áu-sầu chàng, chứ anh vào đây thi

tôi thấy cái vui, cái mừng, cái sung-sướng

nó theo anh rầm rầm ấy.

ĐƯỜNG — Nếu thế thì may cho tôi lắm nhỉ.

DẦN — Riêng đối với tôi, anh lại rất nên thơ nữa.

ĐƯỜNG (cười) — Nên thơ vì cái va-li

nát, hay vì bộ quần áo đầy cát bụi?

DẦN — Vì cả cái va-li và cả những vết

cát bụi. Trong anh như một người đi du

lịch từ nơi thiên cổ về, đem lại cho tôi

những cảm-tình ngây thơ mà tôi đã chôn

tử bao giờ. Anh đem lại vào gian nhà tôi-

tâm u-uất này một chút ánh sáng làm cho

mọi vật đều rực-rỡ cả lên.. Từ lúc anh

đến, trong lòng tôi như láng láng vui sướng

muốn yêu một vật gì, yêu rất ngây thơ như

ngày xưa. Đã lâu lắm, anh ạ, tôi thấy tôi

già cỗi, báy giờ thì khác hẳn, tôi thấy trẻ

con la. Nếu anh trong thấy tôi chạy ở ngoài

phố ban nay để chọn một thíc ăn mà anh

ĐƯỜNG — À, tôi sẽ biểu các cô một tấm ảnh của tôi chụp năm xưa, hồi mới góa, để những khi hiu quạnh các cô trông thấy tôi hiu quạnh hơn, may ra cũng an-ủi đôi chút. Tấm ảnh tôi chụp xấu lắm, chỉ sơ làm bẩn cả gian nhà đi.. Đè tôi lên lây xuống cô xem.., tôi để trong va-li...

DẦN — Vâng, cảm ơn anh.

Đường lên gác. Ngay lúc đó, TÝ và MÃO cùng vào, lẽ mẽ bưng đĩa ăn ra bày khắp bàn.

LỐP THỨ MUỜI BỐN

Dần, TÝ, MÃO (sau thêm Đường)

TÝ, MÃO sung sả di ở trong nhà ra, thấy Dần lại buồm thuỷ. Chẳng ai nói gì. Một lát, DẦN (sực như tỉnh) — Cơm đã xong rồi kia đây à? Thời gọi a h Đường. — TÝ và MÃO (cùng nói) — Anh Đường đâu? (hai người đều nhìn nhau, khó chịu!)

DẦN — À, anh Đường lên gác một chút. Anh ấy xuống ngay bây giờ. Thời, kéo ghế đi.

Cả ba người đều im lặng, kéo ghế rất nặng nề, chân ghế rit lèn ở sàn nhà. Còn một cái ghế thứ tư, cả ba người cùng đưa tay vào kéo một lát; những cái tay đó gắp nhau lại rất cả về. Ba người nhìn nhau. Cái ghế vẫn y nguyên cũ cũ. Cái ghế của Đường. Một lát, nặng nề. Cả ba người phải đứng dậy mà hình như không ai muốn đứng dậy cả. Thỉnh thoảng mấy đôi mắt gặp nhau rồi lại láng nhau ngay. Sau một lát, Đường xuống, đem theo một tấm ảnh.

ĐƯỜNG — Ảnh tôi xấu và già lắm.

TÝ vội giơ tay đỡ lấy, gấp tay MÃO và tay Dần, lại rụt về. Ba người đều nhìn Đường như muốn hỏi: « Ủ, tấm ảnh ấy anh cho ai mới được chứ? » lại nhìn nhau như muốn nói: « Anh ấy cho tôi thì viেc gì đến cô? » Một lát.

ĐƯỜNG (xem đồng hồ, giật mình) — Chết nỗi! Hơn bảy giờ rồi! Suýt nữa tôi quên mất! Tôi phải đi Hải-phòng ngay. Tôi hôm nay để thu xếp một việc rất gấp. Mà xe lửa Hải-phòng tấm giờ chạy! Tôi chỉ còn đủ thì giờ ăn cơm rồi ra ga...

TÝ — Anh đi Hải-phòng?

DẦN — Thực ư?

MÃO — Mai anh lại về chứ? Có thể hoãn được đến ngày mai hãy đi không anh?

ĐƯỜNG — Tôi tiếc quá, không thể nào hoãn được, vì chậm một giờ là lão Ba-Liên nó mua cướp mất máy cày in tôi đang cần.

DẦN — Nếu vội thì ăn cơm ngay đi rồi nói truyện sau. (Cả bốn người đều ngồi vào bàn). Đèo bao giờ thì anh trở lại đây?

ĐƯỜNG — Cái đó... tôi cũng chưa chắc. Ngày kia tôi phải đi Nam Định để thương lợn g่ว về việc mua giấy, có lẽ tôi qua Hanoi cũng không có thì giờ ở lại lâu. Rồi... ở Nam Định, công việc xong, có lẽ tôi dắt xe lửa vào Saigon ngay, không chắc đã trở lại được.

TÝ, Dần và Mão như bị sét đánh ngang tai, không nói được câu gì.

ĐƯỜNG — Tôi sẽ cố thu xếp công việc thật nhanh chóng để có thì giờ về Hanoi một bữa, nếu không thì tiếc quá. Vừa mới gấp các cô được mấy phút đồng hồ, đã phải chia rẽ, chẳng kịp nói được câu gì! Tôi chỉ sợ nhiều việc quá, không có lè.. Nhưng thôi, xin phép các cô... Đường cầm đũa, TÝ vội đỡ lấy đũa của Đường để sói cơm. Dần và Mão cũng buôn rầu cầm đũa và giở bát. Còn 50 phút nữa, tàu Hải-phòng đã chạy rồi.

Bốn người sửa soạn để ăn thì...

HÀ MA

Đoàn phu Tú

Các bạn tới nhà mua thuốc Lậu, Giang-Mai — Biểu thêm thuốc thục các bạn ở xa. — Tính giá đặc biệt với anh em lao-dộng.

THUT RU'A GIÚP!!!

Lậu. — mới mắc: buốt tức ra nhiều mủ, có khi lẫn cả máu — kinh niên: tiêu tiện thông thuốc số 3 — kinh niên: tiêu tiện thông thuốc số 7. —

chữa rút nọc: khi ráo mủ, nước tiểu có mảng rót, quy đầu — ra rát già hoặc buồn ngứa trong ống tiểu, đằng thuốc tuyệt nọc lậu số 9 thuốc lậu đều giá

0\$60 một hộp. — Khi khởi lậu mà nước tiểu khi trong khi đục hoặc đau lưng mỏi xương, hoặc gi-tinh móng-tinh thì dùng.

« Kiên-tinh-tư-thận hoàn » mỗi hộp uống 5 ngày giá 1\$50.

Giang-Mai: Lên mụn ở quy đầu, phát hạch (soái) hoặc lỗ toét khắp minh mọc mào-gà, hoa-khế rất gân rất thịt

đau xương rung tóc, rít đầu, lung lay răng hay thói mòn, cù-đinh, thiên-pháo dùng thuốc số 21 đều khởi chắc chắn giá 1\$90.

Dần-bà lậu: 7 phần 10 bệnh chỉ ở đường âm hộ (voie vaginale) còn 3/10 bệnh phát cả ở âm-hộ (vaginale) và ống tiêu (uréthre). Bệnh ở ống tiêu thì cũng buốt tức như dân ông. Nhưng nếu chỉ phát ở đường âm-hộ (voie vaginale) thì khác, nghĩa là không

buốt tức, tiêu tiện như thường, vẫn êm ái mà ra nhiều mủ giống như người có nhiều khí bắc, thỉnh thoảng mấy thầy hơi tức và nóng ở cửa mình. Đè quá trùng ăn vào tử cung, buồng trứng thi nguy hiểm. Phải dùng thuốc số 4 mỗi hộp uống 3 ngày giá 1\$20 và Cao hút độc trừ khí số 17 mỗi hộp dùng 2 ngày giá 1\$00.

THANH-HÀ DƯỢC-PHÒNG 55 Route de Hué (phố Chợ Hôm) Hanoi... là nhà thuốc chuyên trị bệnh tinh, — Nhận chữa khoán — Có phòng thuỷ rửa. Có danh-y coi mạch cho đơn bốc thuốc và chế các thử cao, dan, hoản, tóm chữa các bệnh người lớn trẻ con. — Đại-lý: Sinh-Huy Dược-diếm 59 Rue de la gare Vinh

TIÊU SƠN TRÁNG SĨ

Truyện dài của KHAI-HUNG

(Tiếp theo)

QUYỀN PHÓNG

HAI bên tim dù cách đê
trao đổi thư từ vẫn
tho với nhau mà
Trương-công và Trương phu nhân vẫn
chưa ngò vực một tí gì.

Một dỗi kinh, những hôm mưa to
gió lớn, sấm chớp đầy trời, Phạm-Thái
cũng mo màng tới những sự nguy-
hiểm gian-nan của thời kỳ oanh-liệt,
và nhớ tới bọn anh em đồng chí đương
mạnh bao quả quyết theo đuổi việc
lớn. Những khi ấy, cái thú ủy-mị của
tình yêu vị tất đã thắng nỗi cái thú
xông xáo theo tim cái chết. Nhưng
than ôi, cái chết thì xa mà tình yêu thì
ở ngay bên cạnh, nó dỗ-dành, nó an-
ủy, nó dẫn dụ mình vào trong cõi mộng.

Phạm-Thái sợ nhất những lúc nhớ
đến Nhị-Nương và tình yêu của nàng
cùng Trần-quang-Ngọc. Chàng mỉm
cười nghĩ thầm để từ chừa thận, tự
tha-thú : « Người ta là đảng trưởng
có khác ! Ta ví sao được ! »

Rồi chàng giật mình kinh-hãi, nhầm
ôn lại những điều lệ nghiêm-khắc của
đảng Tiêu-Sơn đối với các đảng viên.
Phải, bị triều-định Tây-son truy nã
thì còn có thể tránh được, chứ bị
đảng Tiêu-son kết án thì chỉ có một
việc chờ chết,

Hôm nay Phạm-Thái càng lo-so, và
toan bỏ đi ngay. Chết, chàng không
quản. Nhưng vì một người con gái,
mà sao nhăng chí lớn, dù sao nhăng
trong một thời-kỳ ngắn ngủi, chàng
lấy làm xấu hổ với lương tâm. Song
một ý-nghĩ còn giữ chàng lại, khác
nào mảnh ván trời sông giữ người
đảm thuyền lèn đênh trên mặt nước.
Chàng tự nhủ thầm : « Ủ, sao ta không
dù Quỳnh-Như vào đảng Tiêu-son,
như ta vẫn định từ trước ? »

Những hành-vi, cử chỉ, ngôn-ngữ
của Quỳnh-Như tỏ ra rằng nàng là
một thiếu-nữ tài năng phi thường,
chẳng kém gì Nhị-Nương. Chàng còn
nhớ lời bình-phẩm của Nhị-Nương
khi chàng thuật truyện Quỳnh-Như
cho nghe. Nàng nói : « Đảng ta mà
được người ấy thì hay biết bao ! » Rồi
Nhị-Nương khuyên chàng nên cảm-dỗ
Quỳnh-Như, đưa nàng vào đảng.

Phạm-Thái mỉm cười : « Cám dỗ thì
ta đã cảm dỗ xong rồi đó. Chỉ còn
việc đưa nàng vào đảng. Việc ấy có
lẽ khó hơn nhiều. Vì chính ta còn
đường mê-muội trong vòng tình ái, ta

dễ mong thức tỉnh được ai ? ... Không
thể được... Ta phải làm một bài
thơ trường thiền để gửi cho Quỳnh-
Như mà dù nàng ».

Phạm-Thái vui mừng, hăng hái, lấy
giấy bút ra viết.

Bọn trò nhỏ kể nghĩa xong đã xuống
cả dưới nhà ngang. Như thế, chàng
rất được bình tĩnh mà nghĩ thơ.

Nhưng chàng vừa mài xong mực, thi
đứa thị-tý lên nhà học nói mượn cho
Quỳnh-Như bộ Đường thi. Kỳ thực nó
chỉ cốt lên để trao cho Phạm-Thái
một bức hoa tiên.

Phạm-Thái vội vứt cả nghiên, cả
bút, vội quên cả lời khuyên răn, dỗ
dàn : Chàng chỉ còn trông thấy bức
thư và nét bút của Quỳnh-Như mà
thôi. Chàng đọc đi đọc lại bài thơ viết
theo diệu Tây-giang nguyệt (1) rồi tiễn
bút tiện mực, chàng phúc đáp lại như
sau này :

Ai lên Tú-các thanh-ván,
Hồi thăm ả Tô, chiều xuân thế nào ?
Cầm ấm một khúc gửi trao,
Cây lồng di gió, đưa vào xuân cung.
Oanh yến véo von gọi khách,
Cỏ hoa hồn hở mừng ai,
Gió xuân hãy hagy giục đưa người !
Dẽ khiến long thơ bối rối.

Thấp thoáng thoi oanh giét liêu
Thung thang phẩn bướm dồi mai.
Vũ lang xa diễn biết bao vời !

Khôn hỏi Đào-nguyên đâu tá ?

Khôn hỏi Đào-nguyên đâu tá ?
Giòng ngự cùi deo lá tinh thi,

1. — Bài thơ ấy tiếc rằng ngày nay đã thất
lạc như hầu hết những tác phẩm của Quỳnh-Như.

May thay một hội trong kỳ,
Đã bên tình phận lại bè phong lưu.
Câu hảo cầu đợi người thực nữ,
Năm mây phong đối chữ đồng tâm.

Đón xuân nhẫn với tri âm,
Tinh tinh xin tỏ tiếng cầm này cho.

Rắp hẹn hò, ngồi hoa đứng tuyet,
Lòng còn e khôn biết nói nang.

Bây giờ mượn gió cung Đằng,
Vi duyên đưa mối xích thẳng lại đây.

Tho rằng :

Từ chốn thiêm cung trộm dấu hương.
Để xui tao khách mối sầu vương,
Gió thông réo rất rong đàn oán.

Trăng hạnh chênh vênh rạng bóng
dron.

Nếu đã tình duyên dun dủi phận,
Thi xin ân ái vẹn nên đường,
Phong lưu đối lứa đà ai dẽ.

Bại tục chi cho bợn lúa gương.

Tục trần chi để lúa gương.
Tuyết mai là tiết, liễu, dương, áy, linh.

Khôn-hoa vừa mảng phong thành,
Nức gương kính các, nỗi danh tao-dàn,

Trong tình thú hồng nhan dẽ mây,
Chốn phòng trang trộm thấy phong

quang.

Xui lòng du tử thêm càng,
Biết bao giờ vẹn lứa hương ước nguyên ?

Tâm sự gửi hoa-tiền một bức,

Tử-chương khôn sánh bậc hào-hoa,

Vườn đào quanh-quê mượn ai làm
Mấy bức gấm phong im-im !

Im-im gấm phong mấy bức.

Điểm một ngày dâng-dặc đường niêm

Để ai đưa đón cung tiên,

Xếp nghê-vũ lại, để bên trường tình.

Mây phủ vóc hình thương cầu,

Nguyệt mờ ám về ngọc-thiêm.

Bóng đèn xanh thắm lọt năm đêm !

Di dời khắc sầu khôn điểm.

Mây tiếng khẽ thém luống gầy,

Vài phen ngắn mực còn cầm.

Tuyết lòng thôn hạnh biết đáo tăm ?

Chín khúc sầu trường im-im.

Im-im sầu trường chín khúc,

Mượn tiêu-cầm đỡ lúc tương-tu.

Cầm sao thấy diệu ngắn ngo,

Sầu ai luống để khách thơ thêm càng ?

Viết xong, Phạm-Thái đọc lại một
lượt lấy làm vừa ý lắm. Lúc ấy còi lèle
chi lớn đã hoàn toàn biến thành tình
yêu.

Rồi chàng ngồi chờ tý-lý lên để trao
thư cho nó đưa xuống phòng khuê.
Nhưng chờ mãi đến trưa cũng không
thấy nó lên.

Chàng sốt ruột liền nghĩ ra một cách,
uy hơi nguy hiểm, nhưng rất giản-dị :
là viết phông son cho hai đứa cháu
Quỳnh-Như tò. Chàng tự nhủ thầm :
« Viết ra hai đoạn như thế, dấu Trương
công có đọc qua cũng chẳng hiểu được »

Chàng sung sướng làm theo ý nghĩ,
rồi chiều hôm ấy, chàng bảo học trò
đem phông xuống cho Quỳnh-Như xem.

(còn nữa)

Khai Hung

Báo mới

1 — Thời-Sự nhật báo do hai ông Võ-
thanh-Cú và Phạm-Ngọc-Tho sê ra mắt độc
giả trong tháng Mars này.

Giá báo 1 năm 8\$00, 6 tháng 4\$00, 3 tháng
2\$00. Báo quán : 28 đường Reims Saigon.

2 — Cầm Thành tạp chí của ông Nguyễn
đình Nhơn, mỗi tháng ra hai kỳ, sê ra số đầu
vào trung tuần tháng Avril này. Giá báo một
năm 2\$00, 6 tháng 1\$30. Báo quán : Route
Coloniale Quảng Ngãi (Annam).

Rượu thuốc

Rượu ngâm thuốc (alcool indigène médicamenteux) của hãng rượu Vạn-Vân có trình
thày thuốc tây khám nghiệm, không có chất
độc, ai uống cũng được, dùng để tir bô,
tráng dương, phong thấp v.v. Rượu có ngâm
hỗn cốt, cặp kè và nhiều vị bồ khác.

HOTEL & CAFÉ DE LA PAIX

HOÀN TOÀN CHỈNH-ĐỔN LẠI
THAY CHỦ MỚI

Từ nay tiệm cơm tây DE LA PAIX là nơi hồn
hồ của các bực phong-lưu Việt-nam, vì ở đây cách tiếp
đối bao giờ cũng chu đáo và lịch-sự — Bếp khéo và
rượu ngọt — Cơm sang giá từ 1\$20 một bữa,
rượu ngoài — Có phòng ăn riêng để đặt tiệc —
Có phòng rộng rãi, lịch-sự cho thuê, giá từ 1\$50.

CHỦ-NHÂN
Kêm Quản Lý
CH. GUILLOT

CINÉMA PALACE Từ thứ tư 25 đến thứ ba 31 Mars 1936
LA CHANSON DE L'ADIEU
do những tài-tử JEAN SERVAIS, Jeunine CRISPIN, Lucienne LEMARCHAND, Daniel LECOURTOIS và Marcel
VALLEE sắm những vai chính. — « CHANSON DE L'ADIEU » là một chuyên tình duyên của nhạc sĩ Chopin
với nữ-sĩ George SAND. Toàn phim đượm một vẻ nên thơ kín đáo, một vẻ mơ mộng, thầm thia và một nỗi
buồn man mác khiết cho các bạn xem thiên tình-sử này có cái cảm tưởng được xem một chuyên thần tiên,
huyền ảo... Tích chuyện li kì lại thêm âm-nhạc du dương làm cho người khó-tinh đến đâu cũng phải vừa lòng.

Tuần lễ sau : L'ÉCOLE DES COCOTTES
Các tài-tử RAIMU, ANDRÉ LEFAUR, HENRY ROUSSELL và RENÉE SAINT-CYR sắm, những vai chính
Pière COLOMBIER dàn cảnh.

CINÉMA TONKINOIS Từ thứ sáu 27 Mars đến thứ năm 2 April 1936

COMME TU ME VEUX

GRETA GARBO, ERICH VON STROHEIM và MELVYN DOUGLAS sắm, những vai chính. Có chiếu thêm
phim « BABES AT SEU » tranh khôi-hài hoạt động tố mầu rực rỡ coi rất đẹp mắt..

MAI HƯƠNG VÀ LÊ PHONG

XVI. NĂM BỘ SÁCH QUÍ

CÔ Lý tuyet Loan nua phut sau cung lentoi gac. Lúc co vào buong hoc (một gian buong xinh xắn ở ngay canh hai gian rộng lớn ăn thông nhau) thi thấy Lê Phong đứng trước một cái bàn giấy cọ, nét mặt đăm đăm, đôi mắt cau có, đang cuộn đầu suy nghĩ và hình như không để ý gì đến cô. Người thiếu nữ lo ngại nhìn anh, chú ý đến vẻ yên lặng của anh hơn là đến đôi lông mày quá rậm với bộ râu tay giả rán rất khéo ở trên mép. Có lẽ cô nghĩ đến những trường hợp kỳ-dị vừa rồi, có lẽ cô nghĩ đến câu nói kỳ-dị của Lê-Phong lúc bảo cô rằng: nhà cô đang có việc biến lớn...

Việc biến lớn ấy là việc gì? Có phải việc bắt được tên dây tờ mà cô thấy đang bị trói dưới nhà không? Nếu chỉ có thể thi sao lúc ở ngoài đường, Phong lại có những cử chỉ hấp tấp đến thế. Không, hẳn có điều gì khác lạ. Mà theo cô xét thì lúc đó thực không có điều gì khác xảy ra hết. Cả nhà đều có vẻ yên tĩnh, và vẫn có thứ tự như thường... Tuy vậy, cái dáng lo âu của Lê Phong hẳn có một duyên có quan trọng nào đây.

Tuyet Loan lưỡng lự muốn hỏi Phong một câu, nhưng xem ra hình như anh không biết có ai ở trong này, cho đến lúc cô lại gần anh, kéo ghế mời anh ngồi, Phong cũng không nhúc nhích.

Cứ thế cho đến hai, ba phút.

Sau cùng, Phong thở dài. Anh thong thả ngồi xuống ghế, trống khuỷu tay lên bàn, rồi như nói một mình:

— Việc nghiêm trọng đến thế thực không ngờ! Một là kẻ gian đã chiếm được thứ của quý mà chúng vẫn tìm, nếu thế thì chúng đã trốn tránh ngay rồi; hai là chúng chưa chiếm được, nếu chưa thì con nhiều truyện lạ, còn nhiều việc hành động tép tèp của chúng, mà chỉ nội đêm nay thôi.

Cô Tuyet Loan còn ngạc nhiên, thi Phong đã quay lại hỏi:

— Cô Loan, mời cô ngồi đó và xin cô trả lời tôi từng điều một. Lời khai của cô sẽ giúp tôi nhiều việc có ích lắm.

Rồi, như một ông dự thẩm tra án, anh trình trọng hỏi Tuyet Loan:

— Bác sĩ Trần-thế-Đoàn, hồi chưa là lưu học sinh, vẫn ở trong buong học này phải không?

Tuyet Loan đáp:

— Vâng.

— Đến lúc bác-sĩ đã vào ăn, ở trong trường, vẫn thường thường ra đây, phải không?

— Vâng.

— Má gần đây, thường thường lại ở đây xuất đậm để làm việc?

— Vâng. Nhưng sao ông biết những điều đó?

Phong hỏi lại:

— Phòng này, ngoài bác-sĩ còn ai ở nữa không?

— Không.

— Bác-sĩ nghiên thuốc lá?

— Vâng.

— Thế thì tôi đoán đúng là phải. Những mẫu thuốc lá còn thừa lại trên cái đựng tàn này rất nhiều chưa kịp bỏ. Cái bình cà phê pha uống ban đêm chưa kịp rửa, các thức đánh răng trên bàn rửa mặt với chén, gối trên ghế «divan» còn hồn-dộn: bằng ấy điều tỏ ra rằng bác-sĩ mới đây vẫn thử làm việc trong phòng này. Nhưng đó là những điều tầm thường. Điều quan trọng nhất bây giờ là những công việc của bác-sĩ Đoàn. Thứ công việc ấy thử công việc mà bác-sĩ làm ở đây, chắc không phải là việc soạn bài luận án tiến sĩ, chắc là một việc kin bác sĩ không muốn cho ai biết, trừ có cô. Vậy đó là việc gì, xin cô nói rõ cho tôi biết?

Tuyet Loan nhìn Phong bằng đôi mắt kính phục, do dự chưa nói, thi Phong tiếp luôn:

— Vâng, đó là việc gì, xin cô cứ thực nói ra, vì chỉ riêng cô với bác sĩ biết. Chính bác sĩ Đoàn cũng đã định đem việc ấy ra nói riêng với tôi, và định hỏi ý kiến tôi nữa nhưng không ngờ lại xảy ra cái án mạng sáng ngày.

«Cái án mạng ở trường Cao-dâng, trong

đã hại mất người tôi quý mến nhất đời. Xin ông cho phép tôi kể ranh mạch ông nghe. Mong rằng do những điều tôi kể ra, ông có thể tìm bắt được những quân gian ác mà anh Đoàn tôi biết là vẫn quanh quất ở bên mình.

— Ông Đoàn biết?

— Vâng, vì xem vẻ lo âu của Đoàn với sáng ngày đây, trước khi đi dự lễ phát bằng, thấy anh bối rối đọc một bức thư gửi đến, tôi cẩn vặn hỏi thì anh chỉ nói: « Em Loan ơi, anh có những kẻ thù, kẻ ghê ghét nó thấy kết quả rực rỡ của anh mà căm tức, có lẽ chúng còn tìm cách hâm hại anh nữa... Nhưng anh quyết rằng chúng nó không có thi giờ... » Trước tôi còn tưởng anh Đoàn nói đến những kẻ kình địch với anh trong việc học, sau mới biết là những bọn gian ác ghê gớm hơn thế. Tôi biết được cũng do bức thư anh vô ý bỏ quên ở nhà.

— Bức thư ấy nói những gì?

— Bức thư nặc danh, trong toàn những lời đe dọa, đại khái nói: Đoàn phải bỏ việc khảo cứu năm pho sách chữ pho mà anh mua được ba năm về trước, phải bỏ

gia tài chỉ có những gurom cổ, sách cũ của một người quan Tàu ngày xưa để lại. Câu truyện lôi thôi lắm, tôi cũng vì sự tinh cù, trong cuộc đi phỏng sự miền thượng du nên biết được. Nùng-Da có thuật lại cho tôi biết việc bán năm bộ sách cho một người ở Hanoi lên chơi đó, và có khoe với tôi rằng bộ sách thuốc hắn không dùng làm gì được, mà người mua lại trả hắn một giá rất cao. Từ hồi ấy, tôi đề tâm ngay, tôi tin rằng trong sách hắn có ẩn những điều bí-mật, thí dụ như có những dấu hiệu, hoặc những câu, những chữ sắp đặt một cách khôn-khéo, chỉ về cách tìm một kho của trôn dấu trên miền hương du...

«Nhưng điều chú ý của tôi dần dần cũng phai lạt đi, rồi quên hẳn đi, đến nay, biết được người có năm bộ sách kia chính là bác-sĩ Đoàn tôi mới lại nhớ ra, thì bác sĩ Đoàn đã bị hại. Đó là những điều chính trong cả một thiên truyện kỳ bí về việc án mạng này, để sau này tôi tìm thấy những pho sách kia, tôi sẽ xem xét cẩn thận hơn...»

Lý-Tuyet-Loan vội hỏi Phong:

— Nhưng, thưa ông, sao vừa rồi ông nói rằng ông sẽ tìm ra năm pho sách kia? Năm pho sách vẫn ở trong phòng này, vẫn xếp ngăn tủ kia...

Vừa nói, người thiếu nữ vừa trở vào cái tủ sách trước mặt.

Phong quay lại, lắc đầu nói:

— Không, mắt ròi!

— Mắt ròi? Ô hay, có mắt đâu, vẫn dựng kia thôi? Ông cứ với tay ra cũng lấy được.

Phong vẫn lắc đầu nói:

— Phải: Với tay thi lấy được, nhưng chỉ lấy được năm quyển giấy trắng, năm quyển sách chỉ giống năm bộ sách thực hiện có cái bìa ngoài! Thưa cô Tuyet-Loan kẻ gian phi đã có thi giờ đánh tráo của giả lấy của thực. Cái mục đích của chúng chỉ ở năm pho sách đó, chúng định hại cô cũng chỉ cốt thế, nay chúng đã chiếm được là xong việc của chúng; nếu không, cô đã bị hại từ lúc này rồi!

Cô Tuyet Loan chỉ ngạc nhiên khi nghe Phong nói rút câu. Cô chạy đến ngăn sách lấy những cuốn sách chữ nhỏ cũ xuông xem, thì quả như lời đoán của Phong: trong sách chỉ toàn giấy trắng.

Nhưng, Phong mỗi lúc một thêm kinh ngạc, vì ngoài sự thản nhiên bình tĩnh, cô Lý tuyet Loan không tỏ ra vẻ phản nản hay tiếc nhường của quý đã mất. Cô thản nhiên đặt những pho sách xuông, rồi lặng lặng nhìn Phong.

Một lát cô mới nói:

— Thưa ông, năm bộ sách của anh Đoàn vẫn còn nhà.

Phong càng ngạc nhiên:

— Sao? Cô bảo sao? Vẫn còn nhà?

— Vâng.

— Thế ra chúng chưa lấy năm bộ đê ở ngăn tủ này sao?

— Chúng lấy rồi!

— Lấy rồi?

— Vâng. Nhưng không phải là những bộ đáng cho ông lo ngại đến.

— Tôi không hiểu, xin cô nói rõ.

(Xem trang sau)

nước hoa nguyên chất

HIEU CON VOI

1 lq, 3 gr. 0\$20, 1 tá 1\$60,
1 lq, 6 gr. 0.30, 1 tá 2.50,
1 lq, 20 gr. 0.70, 1 tá 6.00,
1/2 kilo 8\$30, 1 kilo. 16\$00

PHUC - LO'I
1, PAUL DOUMER, HAIPHONG

Hanoi MM. Tech-Long 43, Rue des Paniers
Thiên-Thành Phố Khách
Quán-kưng-Long Rue Sarraw
Phúc-Thịnh 7 Rue Gia-Leng
Lê-thùa-An hiệu Quảng-hưng-Long
Phạm-hạ-Huyện 36, Rue Sabourain

NHÀ THUỐC LÊ-HUY-PHÁCH

Tonkin — № 149, Phố hàng Bông — Hanoi

Một nhà thuốc có danh tiếng và tín nhiệm nhất xứ Bắc. Chủ nhân Lê-huy-Phách xem mạch thái-lỗ rất tinh thông, đoán được sinh tử... Thuốc Lê-huy-Phách bào chế theo khoa học. Bất cứ bệnh gì, khó khăn nguy hiểm đến đâu dùng thuốc Lê-huy-Phách đều khỏi cả.

MỐI ĂN HÀNH HAI CUỐN SÁCH

I. — **Phong tình căn bệnh.** — Nói rõ những bệnh phong tình, có chụp ảnh các vi trùng của những bệnh ấy.

II. — **Hai bộ máy sinh dục.** — Nói những bệnh thuộc về huyết của đàn bà và những bệnh thuộc về tinh khí của đàn ông, có chụp ảnh các bộ phận sinh dục.

Thực là hai quyền sách rất cần cho Nam, Nữ giới mà chưa từng nhà thuốc nào có đủ tài liệu khảo cứu ra. Ở gần mòi lại lấy, ở xa gửi 0\$03 timbre imprimé hoặc hỏi xin ở các đại lý

Bệnh đàn bà

Huyết hư. — Da xám, mắt sáu, rúc đầu, chóng mặt, đau mỏi thân thể, buồn bã chân tay... Nhứt là các bà bản tính huyết hư hoặc sinh nở nhiều lần, tốn hại chân huyết và các cô tuy có hành kinh, nhưng huyết ra rất ít mà sắc huyết tim, nhợt... đều vì khí huyết suy nhược mà làm các bệnh như vừa nói trên. Kíp dùng « Tự hỉ huyết » số 68, chỉ 1, 2 hộp là huyết xấu đồi được huyết tốt. Thực là phương thuốc Bổ huyết rất đích đáng. Dùng thuốc này, các bà các cô được trăm đòn mãn nguyện, thân thể khỏe mạnh, tai mặt hồng hào, gan xương mạnh mẽ. Giá 1\$00 một hộp.

KINH BẮT ĐIỀU

Kinh hành khí lên tháng, khí xuống tháng, hoặc hai tháng một lần hay hai, ba lần trong một tháng mà huyết ra sắc tim nhợt... tức là kén huyết mà mắc bệnh bắt điều. Dùng « Điều kinh bổ huyết » số 21, kinh được điều ngay, lai bồi bổ thêm được chân huyết nữa. Giá 1\$00

BỆNH KHÍ HƯ

Bị đi noc, bệnh lâu hoặc dương mai — ra chất nhòn, tiêu tiện khi trong, khí vàng, đau bụng nổi hòn, huyết ra xám, đen, có khi lẩn mẩn. Buồn bã chân tay, rúc đầu chóng mặt, mờ mắt, ủ tai... Dùng « Đoạn căn khí hư lâm » số 37 (giá 1\$00) và « Tảo nhập khí hư trùng » số 38 (giá 0\$50) chỉ 3, 4 hộp là thế nào cũng khỏi hẳn và lợi đường sinh dục về sau. Trăm nghìn người đã en nhờ hai thứ thuốc này mà có con nối hậu, mọi sự như ý. Có bệnh hỏi qua người đã dùng sẽ biết.

Các nhà đại-ly thuốc Lê-huy-Phách

Haiphong : Nam Tân, 100 Bonnal. Haiduong : Phú Văn, 3 Paul Doumer. Hongay : Hoàng đài Quý, 5 Rue des Théâtres. Nam-dịnh : 28 Rue des Champeaux et 225 Maréchal Foch. Thái-bình : Minh Đức, 97 Jules Piquet. Lạngson : Lý xuân Quì, 10bis rue du Sel. Túyhòa : Nguyễn xuân Thiều. Quinhơn : Trần văn Thăng. Huế : Văn Hòa 29 Paul Bert. Vinh : Sinh Huy 59 Phố Ga. Saigon : 109 Rue d'Espagne. Vientiane Phan thi Lộc rue Tafforin.

Bệnh đàn ông

Thận hư. — mờ mắt, ủ tai, vàng đầu, rụng tóc, đau lưng, tiêu tiện khi trong, khí vàng, hoặc sinh ra di tinh, mộng tinh, sêu tinh, nhiệt tinh, lãnh tinh, liệt dương...

Thuốc **Lưỡng** nghi bồ thận số 20 này bào chẽ rất công phu, có vị phái tâm phơi hàng tháng để lấy dương khí, có vị phái chôn xuống đất đúng 100 ngày để lấy thô khí... Công hiệu của thuốc này không phải là nhỏ, các bệnh sinh ra vì Thận hư như vừa kể trên, lâu năm lâm cũng chỉ dùng 3 hộp thuốc này đã thấy hiệu nghiệm. Giá 1\$00 một hộp.

BỆNH LÂU

Mới mắc : tức buốt, ra mủ... Kinh, niêm : tiêu tiện vẫn đục, có cặn, ít mủ vứt quy đầu... dùng « Thuốc năm 1935 » số 70, nặng lầm cũng chỉ hết 8 hộp là cùng, nhất định thế nào cũng khỏi. Giá 0\$60.

GIANG MAI

Lở bét quy đầu, phát hạch, lèn soái, đau xương giật thịt, mọc mào gà, hoa khẽ, mới mắc hay đã lâu dùng thuốc số 18, nặng lầm cũng đến 5 lọ là khỏi hẳn. Giá 1\$00.

TUYẾT NỌC LÂU GIANG MAI

Tiêu tiện khi trong, khí vàng, khí đục, có vẩn nhồi phôi ở đường tiêu tiện, vứt quy đầu. Bắp thịt rụt, đau mỏi thân thể, tóc rụng mờ mắt, ủ tai, đau lưng... Đó là những chứng bệnh của bệnh Lâu hoặc Giang mai chưa tuyệt nọc, phải kíp dùng « Tuyệt trùng » số 12 (giá 0\$60) và « Lỗ ngũ lạng » số 22 (giá 1\$00), vì trùng bệnh sẽ tiêu tan đi hết mà các bệnh vật cũng chẳng còn.

Những bộ sách chúng lấy mất cũng là những bộ sách giả. Tuy bì ngoài và cả chữ trong sách nữa, đều giống in như năm bộ, « sách thực » mà anh Đoàn mua được, nhưng trong sách chỉ khác có đôi chút, là những điểm câu, những nét thừa, là những dấu hiệu bí-mật mà anh Đoàn và tôi đã tìm ra...

Cả cô cũng tìm ra?

Vàng. Chúng tôi phải dụng công tìm xét trong hơn hai năm nay...

Mà kết quả..

Kết quả phi thường. Đem ghép những chữ giải giác trong các trang của năm pho sách lại, chúng tôi thấy thành một bản di chúc dặn chỗ tim đến một kho vàng bạc, châu báu của người Tàu... Một kho của quí vô song...

Những pho sách ấy ở đâu?

Lý tuyết Loan đáp :

Ở trước mặt ông.

Trước mặt tôi?

Vàng.

Phong chỉ thấy những số báo đề ngón ngang bề bộn trên bàn giấy. Đó là những tờ báo quốc ngữ hoặc chữ Pháp xuất bản ở Hà-nội, nhưng anh chú ý thì thấy ngày xuất bản đã xa lắm, trong đó có cả một vài thứ tuần báo định bản đã trên một năm.

Anh hiểu ngay. Vội mở một số ra coi thì anh thấy trong lòng báo có gián những tờ giấy chữ nho, chữ in lối cõi.

Thưa ông (lời Tuyết Loan) cả năm pho sách, chúng tôi phải tháo ra để giấu như thế mới không lo mất. Đó là mưu kế của anh Đoàn. Vì anh vẫn bảo tôi rằng những của này không phải chỉ minh chúng tôi là để tâm đến mà thôi... Ngoài chúng tôi ra, còn có kẻ muôn chiếm đoạt lấy cho bằng được... Cái mưu đóng năm bộ sách giả, bìa, giấy, chữ giống in năm pho sách chính, cũng là công nghiệp của anh Đoàn. Không ngờ cái mưu ấy chỉ đủ giữ được sách lại, còn chính tinh mưu mìn thi...

Người thiếu nữ phải cố nén sự căm

động, quay mặt nhìn đi chỗ khác. Phong chợt lo sợ đứng phắt dậy :

Cô Loan! Cô Loan!

Loan nhìn Phong ra ý hỏi...

Phong, vẻ mặt lo âu, đáp :

Nếu thế thì tinh mưu cô cũng không được yên hẳn. Phải, tôi thấy rõ rồi, tôi thấy rõ cái nguy hại sắp tới... Bọn gian đồ thô nô cũng biết chúng bị lừa, thế nào cũng hiểu rằng những pho sách thực hiện hiện còn trong tay cô... Vậy thế nào chúng cũng chưa chịu bỏ...

Rồi, lấy mũ đội, anhduc cô xuống nhà dưới, vừa xuống vừa lầm bầm :

Các mồi giây tôi đã tìm gõ ra gần hết. Phải, nội đêm nay, nội đêm nay thôi.

Anh gọi em cô Loan :

Ông Phương, ông nghe lôi dặn đây, cả cô Loan cũng nghe tôi, các cửa, ngõ, các lối ra, vào nhà này, ông phải tự tay di động kín cả lại! rồi ở yên trong nhà đợi cho đến lúc tôi về. Ngoài tôi ra, nhất thiết không được cho ai vào, ai cũng không được và, ông nghe chưa?

Vàng.

Được rồi. Bây giờ tôi có việc quan trọng, phải đi ngay. Lúc về, tôi sẽ có hiệu riêng.

Phong ghé tai hạ thấp tiếng như nói thầm, chỉ để hai người nghe thấy; rồi lại tiếp :

Ông với cô Loan nhớ lấy nhé.

Vàng.

Nếu tôi đoán không nhầm, thi chỉ nội đêm nay thôi.

Rồi anh quay ra, chạy ra đường, nhảy lên cái xe của thằng Biên vẫn chờ, bảo kéo đến hàng Buôn, nhưng lúc đến quá chợ lô, thì anh nện gót giày xuống sàn x bão đứng lại. Anh nhảy xuống bảo:

Thôi, dè tao gọi xe khác, chốc nữa may đến tiệm thuốc phiện Mā Mây dòn tao.. Phải theo đúng những lời tao dặn ở nhà, nghe không? Chỉ nội đêm nay thôi.

« Nội đêm nay, một là cả tao lẫn cô Loan sẽ bị giết ngay, hai là.. cả bọn hung thủ đều bị bắt..»

(còn nữa)

Thé Lữ

CĂN NHIỀU ĐẠI-LÝ CHI-DIỂM KHẮP CÁC TỈNH XỨ ĐÔNG-PHÁP

PHÒNG KHÁM BỆNH VÀ CHỮA RĂNG

Dr HOANG-CO-BINH
DE LA FACULTÉ DE MÉDECINE DE PARIS
STOMATOLOGISTE
de l'Ecole Française de Stomatologie

Chữa răng, Nhổ răng. Làm răng Nắn đều lại hàm răng. Giải phẫu về những bệnh ở mồm. Chiếu Rayons X và chữa răng bằng điện.

Giờ khám bệnh
sáng : 9h. đến 12h. chiều : 3h. đến 6h.
chủ nhật : 9h. đến 12h.

Crédit Foncier (từng gác thứ nhất)
91, Bd Francis Garnier Hanoi, tél. 390

VIỆC PHÁP LUẬT

Nhà cố-văn pháp-luật chuyên môn phô hàng Gia. Luật khoa cử nhân, nay ở Số 88 phố Quan Thánh — Hanoi (AVENUE GRAND BOUDDHA)

Việc kiện cáo, đơn từ, hợp đồng, văn tự, chia của, vân vân...

Giờ tiếp khách :

Buổi chiều từ 5 giờ đến 7 giờ
Buổi tối từ 8 giờ đến 9 giờ

MUÔN BÁN :

5000\$ HAI cái nhà gạch tại Hanoi phố Beylie số 41 và 43. Hiện thời cho thuê mỗi tháng được hơn 50\$

Hỏi :

M. Nguyễn Bá Khuyễn
MÉDECIN INDOCHINOIS
Hôpital Lalung Bonnaire
à CHOLON (COCHINCHINE)

VIỆC TUẦN LỄ

Sau khi hiệp ước Locarno bị hủy

Londres 16-3. — Đức đã chịu cử đại biểu đến dự hội Q. L. Một đoàn đại biểu Đức đã đến Londres để họp hội đồng.

Londres 18-3. — Hội nghị đã họp và đầu phiếu chuẩn y một bản tuyên cáo công nhận Đức đã phạm điều ước.

Đại biểu Đức, ông Ribbentrop, tuyên bố không nhận bản án của hội nghị. Ông nói: « Việc quyết định của hội nghị sẽ không thể chống được với lời luận rör của sứ ký.

Ông Flandin (đại biểu Pháp) lên tiếng: «... dưới quyền lệnh của pháp luật quốc tế, không nước nào tự tiện xử lấy cho mình được... xin đem việc Đức dì nghị này ra trước tòa án quốc tế La Haye cho rõ đen trắng».

Các cường quốc có ký hiệp ước Locarno định sẽ chiêu tập một hội nghị hòa bình họp vào tháng Mai ở Bruxelles hay ở Genève, mục đích để khôi phục nền hòa bình chính trị, tiền tệ và kinh tế để các nước có thể tiến hành vào con đường thịnh vượng được.

Paris 21-3. — Các nước ký hiệp ước Locarno đã thỏa thuận vì một bản hiệp ước trong có mấy khoản chính như sau này:

1. — Sẽ mời Đức rút quân đóng ở khu phi chiến Rhénanie vào quá trong cương giới Đức 20 cây số, khoảng ấy sẽ do quân lính của quốc tế chiếm giữ. Còn bên cương giới về bên Pháp trước định để cho quân lính Anh và Ý đóng thi nay vẫn để nhu cũ.

2. — Ngoài khoảng 20 cây số ấy trong địa hạt của phi chiến khu, Đức không được xây pháo đài hay đem quân lính vào nữa.

3. — Pháp sẽ được Anh, Ý và Bỉ giúp về phương diện binh bị nếu xảy ra việc gì không hay.

Thuế thân giảm 10%.

Xét ra công cuộc làm ăn của dân miền Bắc vẫn chưa thấy khá nên năm nay Chánh-phủ đã ký nghị định giảm thuế thân cho dân miền Bắc 10%. cũng như hai năm vừa qua.

Gạo có cơ xuất cảng nhiều

Có tin Chánh-phủ Phi-luật-lân muốn mua của Đ. D. tới vài bốn triệu tạ gạo, nên nhờ Chánh-phủ miền Nam thông đạt điều ấy với các nhà buôn gạo ở khắp Đ.D.

Phi lại định ha thuế nhập cảng gạo 50% vi trong nước hiện thiếu gạo.

Bội-tinh để thưởng nghề nông

Chánh-phủ Nam-triều mới đặt ra một huy chương khuyến khích nghề nông gọi là Minh-nông bội-tinh để thưởng cho các người có công trong nghề làm ruộng và trồng trọt.

Minh-nông bội-tinh có 3 thứ: đệ nhất, đệ nhì và đệ tam hạng.

Sẽ có hội Y-học thuốc bắc ở Huế

Huế. — Các thầy thuốc bắc ở Huế đã họp nhau để xin phép lập một hội Y-học ở Huế, mục đích là chỉnh đốn lại nghề thuốc bắc và dạy nghề ấy ở Huế.

Thi lên lớp ở trường Tiểu học

Hanoi — Hội-nghị Học-chính đã ưng thuận bỏ kỳ thi lên lớp cho các học sinh ở lớp trung đẳng năm thứ nhất lên lớp trung đẳng năm thứ nhì và các học sinh lớp trung đẳng năm thứ nhì lên lớp cao đẳng. Những học-sinh nào được điểm số trung-hình về các bài thi trong năm học đều được lên lớp cả. Việc này có lẽ sẽ bắt đầu cho thi hành từ vụ khai trường tháng september '936.

Còn học sinh lớp sơ-dẳng đã dỗ bằng sơ học yếu lược thi vẫn phải thi lên lớp trung đẳng năm thứ nhất.

SÁCH MỚI

1.) Trọn bộ Trần-Nguyễn chiến-ký (Chuyện đức thánh Trần đánh Tàu) là bộ « Lịch-sử tiêu-thuyết » Nguyễn Tử-Siêu soạn rất hay. Giấy 224 trang lớn, bìa đẹp, giá 0\$50

2.) Trọn bộ Việt-Thanh chiến-sử (Chuyện vua Quang-Trung (Nguyễn-Huệ) đánh Tàu, in lần thứ hai, Tử-Siêu soạn rất hay. Giấy 160 trang lớn, giá 0\$40.

3.) Trọn bộ Lịch-sử Đề-Thám (được bán khắp nơi) Viết theo cuộc điều-trá rất cẩn-thận. Có 20 hình rất清楚, N. T. Tố và L.T.S. soạn (không như các bản dịch ở sách Tây). Giấy 320 trang, giá 0\$25 (Giấy tốt 0\$45)

4.) Trọn bộ Lịch-sử Quốc-Bãi-Sayı (Chuyện ông Tân-Thuật ở Hưng-Yên mà người ta quen gọi là: « Giặc bãi say ». Xem truyện này biết việc Pháp, Nam hồi trước. Giấy 115 trang, Giá 0\$15 (giấy tốt 0\$35, ô xa gởi mua thêm trước cả 4 cuốn 0\$30 (1 cuốn trước 0\$16). Có gởi Contre remboursement. Thư và mandat để cho nhà xuất bản.

Nhà in NHẬT-NAM 102 Hàng Gai HANOI

SERA A VOTRE SERVICE A LA FOIRE DE HUÉ

Thuân thành Long

15 RUE DU RIZ — HANOI

CHEMISIER SPÉCIALISTE

CHỮA MẮT

Y-SỸ Lê Toàn

CHUYÊN MÔN CHỮA MẮT
chữa đau mắt hột, mổ,
cắt, cho đơn mua kính

PHÒNG KHÁM BỆNH:
48 RUE RICHAUD HANOI, Tél. 586

THẬP LẬP KIM ĐÂN

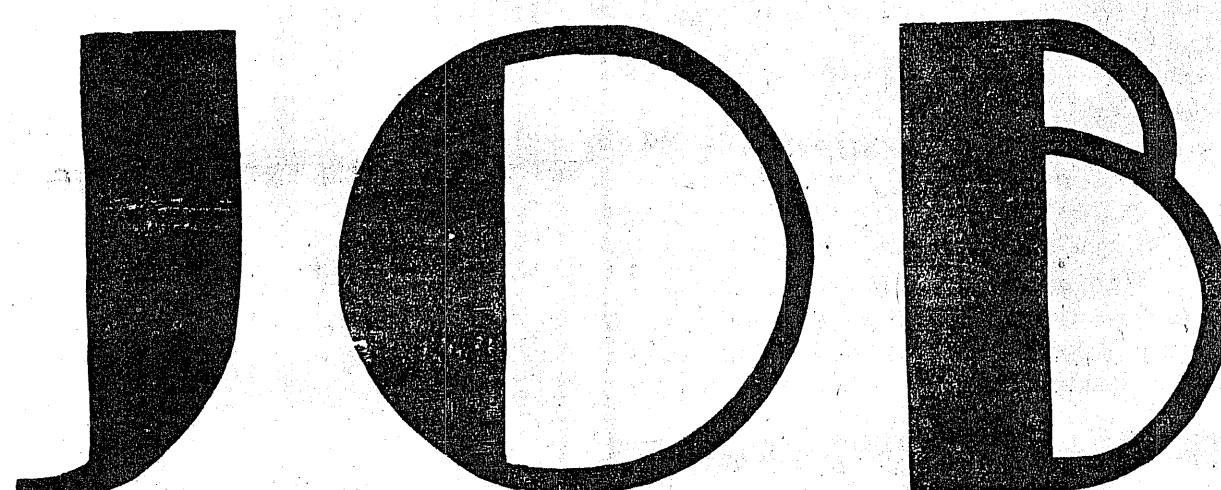
TRỊ ĐAU DẠ DÀY — PHÒNG TÍCH
Ăn không tiêu, Dày da bụng, Đày hơi,
Hay ợ Ở chua, Sỏi bụng, Đau bụng, Đau ruột.
Tắc ngực... — nhẹ 2, 3 ve, nặng
4, 5 ve LÀ KHỎI HÀN, — mỗi ve to 0\$35

BẢO HÒA DƯỢC PHÒNG

32 RUE DU PONT EN BOIS
(phố cầu gỗ) HANOI

Đại-lý: Haiphong MAI-LĨNH 60, 62
Paul Doumer — Vinh SINH-HUY 59
Maréchal Foch — Hué KIM - SANH
Dược-Cục, My-loi, Cau Hai, gare (Hué)
Hadong MINH-HƯNG 64 R. Ng. hữu Độ

Các bạn trẻ yêu vận động, nên dự vào cuộc đua xe đạp lấy bằng cấp 50 cây số HANOI-TONG của hàng thuốc lá

ngày lễ PAQUES 12 Avril 1936 này

L'ÉCOLE INDOCHINOISE

l'unique cours par correspondance
rationnellement organisé de l'Indochine par une
réunion de professeurs licenciés et bacheliers

Supplée la classe vivante

Est elle même une classe vivante

Est plus qu'une classe vivante

par sa sollicitude pleine et entière pour chacun de ses
élèves dont elle suit et soutient les efforts pas à pas.
Par sa méthode rationnelle et intensive.

Prépare en une année les élèves pourvus du
D. E. P. S. F. I. ou du B. E. au Baccalauréat.
en une ou deux années les élèves pourvus du Cer-
tificat d'études primaires au D.E.P.S.F.I. et au B.E.

Toutes les correspondances doivent être adressées à

M. VU DINH LIEN

Administrateur de l'Ecole Indochinoise
Directeur des cours par correspondance de l'A. J. S.
99 Route de Hué Hanoi

ĐỘC GIẢ HÃY COI CHÙNG

NHỮNG THÚ THUỐC NHÀM TRỊ BÌNH PHONG-TÌNH NÓI
TRÊN TRỜI DƯỚI ĐẤT MÀ KHÔNG CÔNG HIỆU GÌ HẾT.

Vậy ai đã lỡ dùng rồi mà chưa chắc là rút tuyệt nọc
Nghĩa là trước kia đã có đau bình phong-tinh, như: Lậu, Tiêm-la,
Cốt-khí, Hột-xoài, Giang-mai... v.v. dùng đủ thứ thuốc đến nay chưa
chắc là rút tuyệt nọc, trong mình còn nhức mỏi, tiêu tiện bón uất, nếu
đề lâu sanh ra tê bại và nhiều chứng bệnh rất ghê gớm, mau dùng thuốc

Suu - độc - bá - ứng - hoàn

hiệu ÔNG TIỀN trong ít ngày sẽ thấy trong mình được nhẹ nhàng
nước tiểu có giây có nhơ, hoặc dục như nước gạo... đó là nọc độc hãy
còn ẩn trong mình bị thuốc tống lôi ra, phải ráng dùng cho thường sẽ
hết rút.

Bình dân bà

Có nhiều người bị gốc độc bình phong-tinh của đàn ông sang qua,
nay đau mai mạnh huyệt trắng ra đậm đà, lộn mủ lộn máu, hồi tanh
khó chịu, làm trưởng là đau Tứ-cung là Bạch-dái, dùng thuốc hết tiền
mà bình vẫn còn mang đến nỗi phải thiệt mạng, vậy phải dùng thuốc

Suu - độc - bá - ứng - hoàn

hiệu ÔNG TIỀN mới hết được.

Bình con nít

Bị gốc độc của cha mẹ di truyền, may còn sống sót được mình mày
ghé chốc, u nhọt lở lói cùng mình mau dùng thuốc SUU-ĐỘC BÁ-
UNG HOÀN hiệu ÔNG TIỀN hết sức công hiệu. Chứng tôi dám nói
quả quyết và làm cam đoan ngoài thuốc SUU-ĐỘC BÁ-UNG HOÀN
hiệu ÔNG TIỀN ra chưa chắc có thứ thuốc nào trị được tận gốc,
tuyệt nọc các chứng bệnh phong-tinh.

DÀI CỤC ÔNG TIỀN DU'O'C PHÒNG

68 RUE DU PAPIER — TÉL. 188, HANOI

SUCCURSALES :

HANOI a) 38 Phố Huế — b) 57 Hàng Lọng — HAIPHONG 79 P. Doumer — BẮC-NINH
Rue Tiên An — HÀ-DÔNG; 19 Hà Văn — BẮC-GIANG Avenue de la Gare DÁP-CÀU
Rue principale — NAMDINH; 77 Maréchal Foch — YÊN-BÁY Avenue de la Gare

Imprimerie Tân-Dân, Hanoi

SỰ PHÁT-MINH VỀ SẮC ĐẸP CỦA BÁC-SĨ
RẤT TỐT ĐỂ TRỪ NHỮNG VẾT RĂN SÂU

MẶT NHIỀU VẾT RĂN
= trông già quá 50 tuổi =

Giản-dì và rẽ tiền, sự phát minh của
giáo sư Dr. Stejskal có thể làm cho tất cả
thiếu-phụ và thiếu-nữ, trẻ lại hơn tuổi
minh.

Sau khi đã xét nghiệm ra rằng, những
vết rắn là do ở sự suy-vi của một thê-
chất của da-dé, gọi là Biocel nhà thông-th
thái ở trường cao-đẳng ở Vienne đã tìm
được cách để bồi-bổ cho thê-chất đó. Lấy
ở những súc vật hays còn nhỏ, chất Biocel
hiện nay dùng để làm kem TOKALON
mầu hồng. Tối trước khi đi ngủ, bôi thứ
kem này, thì những vết rắn sẽ mất, và

NHỮNG VẾT RĂN ĐÃ MẤT
= trông trẻ độ 30 tuổi =

da-dé sẽ được tươi tắn và mịn. Buổi sáng
trước khi súc phán, thì dùng kem TOKA-
LON mầu trắng (không mờ), là thứ kem
không những làm cho da-dé trở nên
trắng tréo mà lại còn bồi-bổ da-dé nữa.
Kem trắng làm mất những lỗ chân lông
mờ rộng, và những chấn hương,

Các bà các cô có thể chắc chắn được
rằng dùng cách «sữa-trị dung hoa» kem
trắng và kem hồng da-dé sẽ được tươi
tắn, nếu không thì xin hoàn tiền lại. Bắt
đầu dùng ngay kem TOKALON, các bà, các
cô sẽ thấy sự mâu nhiệm của kem đó.

KEM PHẨM TOKALON

BÁN TẠI CÁC CỬA HÀNG LỚN Ở BẮC-KỲ VÀ TRUNG-KỲ
ĐẠI - LÝ ĐỘC QUYỀN Ở BẮC-KỲ VÀ TRUNG - KỲ
Maron, Rochat et C° — 45, B^e Gambetta à Hanoi

Những gian hàng

IDEO

là những gian hàng
— to đẹp nhất —

GIA BÁN PHẢI CHĂNG
HÀNG TOÀN THỨC TỐT

VIEN-ĐÔNG ĂN-ĐƯỜNG

Cửa hàng bán sách vở và giấy bút

28, Rue Paul-Bert, Hanoi — 60, B^e Paul-Bert, Haiphong

Le Gérant : Nguyễn-tường-Tam